

„Előadásában szolt arról, hogy az egyházakat stratégiai partnernek tekint a jelenlegi kormányzat, és minél szélesebb körű együttműködésre törekszik velük.”
Pápai útravalók... ▶ 3. oldal

„Úgy nem lehet portrét készíteni, hogy az illető nem adja az arcát, nem engedi magát közel. Akkor csak a maszkját fényképezem. Weöres nagyszerű társ volt...”
Beszélgetés Móser Zoltán fotóművésszel ▶ 6. oldal

„Érdekesen egybecsengenek az említett előnyök az egyházunk stratégiájában megfogalmazott, kiemelt célokkal is. Ezek az önkéntesség és a szolidaritás gyakorlása mint »keresztény hitünk legmélyéből fakadó szervezeti fejlesztés«...”
Szívességbankok ▶ 11. oldal

A kereszt bölcsessége ▶ 2. oldal
Mennyei zene a Bach-héten ▶ 4. oldal
Fancsali filagória ▶ 4. oldal
Éltető találkozás a kúriában ▶ 5. oldal
Üdülhet a lélek is... ▶ 7. oldal
Melléklet: ÚTTÁRS magyar evangéliumi lap

Evangelikus önkéntesek a gáton ▶ R riportunk a 9. oldalon

Imádság árvíz idején

Mennyei Atyánk!
Számталanszor kell átélünk, mennyire kicsinyek és kiszolgáltatottak vagyunk. Most, árvizek idején a nemrég még nyugodtan hömpölygő folyók megfékezhetetlen előretörését kell megtapasztalunk. Félünk, mert érezzük: védtelenek vagyunk a természet erőivel szemben. Félünk, mert oly sokszor voltunk már veszteségekkel és áldozatokkal járó tragédiák részesei. Félünk, ha nem rád tekintünk.

Most azért kérünk, mutasd meg arcodat a baj közepette, és a ne adj erőnkön felüli megpróbáltatást.

Segíts, hogy a szoltárossal együtt mi is így tudjunk könyörögni: „...hozzád imádkozzék minden hívó, amíg megtalálhat. Ha nagy vizek áradnak is, nem érik el őt.” (Zsolt 32,6)

Tégy minket eszközeiddé, hogy önzetlenül, jókor és jó helyen vigyük a vigasztaló szavakat és kétkezi segítő

munkánkat a rászorulóknak. Különösen is imádkozunk az idősekért, a gyermekekért, a várandós édesanyákért és a betegekért.

Küldd minél több imádkozva zsákoló és lapátoló hívedet a gátakra, és fakassz imára minden segítő szándékú embert.

Köszönjük, hogy hivatásosok és önkéntesek összefogásának nagyszerű példáit láthatjuk ezekben a napokban. Köszönjük, hogy a nemes célt szolgáló összefogás erejét te megáldod és tovább erősíted. Így kérjük a te segítséget teremtő kegyelmedet egyházunkra és hazánkra.

Kérünk, értesd meg velünk akaratodat a kihívások és tragédiák idején, hogy a te nevedet tudjuk dicsőíteni, és hogy mindinkább hozzád ragaszkodjunk. Mert hisszük, hogy te semmilyen körülmények között el nem hagyod a hozzád menekülőt.

Amen.

Nyitás az utca felé

Evangelikus fesztivál Budavárban

▶ A sok éve rendszeresen júniusban megrendezett, egész napos budavári evangelikus fesztivál immáron harmadik alkalommal lépett ki a templom falai közül. Múlt vasárnap a tárva-nyitva hagyott templomkapun kicsik-nagyok jöttek-mentek egész nap, hisz a „beugrásra” bőven akadt apropó: a hűs, a csend, avagy látnivaló – például a gyülekezeti élet elmúlt egy esztendejét bemutató fényképképzőművészeti kiállítás. Ha más nem, akkor az egyik kórus vagy éppen egy gyerekcsapat vonult be, hogy soron következő szolgálatára hangolódjon lélekben és beéneklésben.

A tavalyi alkalom „Éljetek szeretetben” mottója idén is aktuálisnak tűnt, így a szervezők újra e gondolat köré csoportosították a programokat. Koncertek és igehirdetések mellett kávézó, borkóstoló, gyermekfoglalkozás, kézműveskedés várta az érdeklődőket.

A „szabadtéri gyülekezet” lélekszáma – hosszabb-rövidebb időre – folyamatosan gyarapodott az arra járó

turistákkal vagy helyi lakosokkal. Érdekes tanulmányt lehetne írni abból, hogy melyik „keresztény produkció” készített leg többeket megállásra. Valójában azonban minden Isten közönségtérítő szeretetét hirdette: igehirdetésben, biztonyságtételben, énekekben, bábozásban, néptáncbemutatóban, de még a konferálás szavaiban is.

A nap a délelőtti istentisztelettel kezdődött, majd közös ebéd után

a templom mellett folytatódott. A Tánics utcában felállított pódiumon a budavári evangelikus gyülekezet szinte minden csoportjának lehetősége nyílt a bemutatkozásra. A közösség sokszínűségét mutatja például az öt, más és más műfaj képviselő énekes szolgálat: gyermekek éneke, a német gyülekezet énekkara, Schütz kórus, Budavári gospelkórus és Bence Imre gitáros szolgálat.

Az evangelikus fesztivál bizonyára elérte kettős célját, és mind a gyülekezet, mind a várnegyed kíváncsiskodó népe épült belőle, illetőleg általa. Mert nem mindenki megy be a templomba, de mellette sokan haladnak el. Hallják hát ők is az evangéliumot és Pál apostol felszólítását: „...éljetek szeretetben, ahogyan a Krisztus is szeretett minket...” (Ef 5,2)

■ HORVÁTH-HEGYI ÁRON

A Magyarországi Evangelikus Egyház (MEE) elnöksége azzal a kéréssel fordul a gyülekezetek tagjaihoz, hogy a június 23-án, vasárnap összegyűjtött offertóriumot az árvízkárosultak megsegítésére és a kárelhárítás céljára ajánlják fel. A templomokban gyűjtött összeget az MEE a Magyar Ökumenikus Segélyszervezeten keresztül – az általuk végzett munkát támogatva – juttatja el a rászorulókhöz.

Azok, akik jövő vasárnap nem tudnak részt venni gyülekezetük istentiszteletén, ám támogatni kívánják szükségüket szenvedett embertársainkat, adományaikat az alábbi számlaszámra utalhatják át: **11707024-20347257-00000000** (Kérjük, a közlemény rovatban tüntessék fel: „Árvíz.”)

„Bárki Isten eszköze lehet. Istennek egyetlen ilyen angyalára utalok, aki Szigetmonostoron vett részt a mentésben. Órákon át a szakadó esőben kerekesszékekben ülve tartotta a zsákokat, hogy társa megtöltsse homokkal. Gergő a neve.”

Az árvízi kehely üzenete
▶ 3. oldal

Itt az Isten köztünk

Lelekészakadémia Révfülöpon

▶ Itt az Isten köztünk – a magyar evangelikus istentisztelet teológiai és gyakorlati kérdései címmel – dr. Hafenscher Károly és dr. Fabiny Tibor vezetésével – zajlott június 2–6. között a harminctödik lelekészakadémiai kurzus Révfülöpon, az Ordass Lajos Evangelikus Oktatási Központban. Az utolsó esti kiértékeléskor a továbbképzésen részt vevő tucatnyi lelkész is örömmel nyugtázta, hogy a téma nem egyszerűen a lelkész szolgálat ritkán bejárt határterületeinek egyikét érintette, hanem éppenséggel a középpontját. Az istentisztelet ugyanis az egyházi élet szolgálatának csúcspontja: az az alkalom, amelyen Krisztus földi zárandokot járó népe együtt ünnepelhet Urával, meghallgathatja és megszólíthatja őt, leteheti a kezébe gondjait és örömeit, illetve reménységgel kóstolhat bele a remélt, eljövendő mennyei istentisztelet ízébe.

Ki cselekszik az istentiszteleten? Mi az istentisztelet? Miért ünnepeljük az istentiszteletet? Hogyan ünnepeljük az istentiszteletet? E négy kérdés köré csoportosította előadásait dr. Hafenscher Károly. A válaszokban és az előadásokat követő részletes megbeszélések

során világossá vált, hogy a liturgiában nem a lelkész, nem a gyülekezet és nem is az egyház cselekszik, hanem maga Krisztus. A templomban ő a vendéglátó, a gyülekezet pedig a vendég.

▶ Folytatás a 3. oldalon

Oratio oecumenica

Mindenható Istenünk, hálát adunk azért, hogy keresel és megszólítasz bennünket. Nem érdemeljük meg figyelmedet és áldozatot, mert gyakran megfélemlítünk a veled való kapcsolat ápolásáról. Bűnök szennyezik lelkünket, te mégsem fordítasz nekünk hátat. Add, hogy tisztán lássuk irántunk megnyilvánuló szereteted mélységét, hogy abból erőt merítve mi is el tudjunk indulni az idegenből hazafelé! Adj erőt nemet mondani a másfelé csábító lehetőségekre, válasszani az egyszerűt, a tisztát, az otthonit. Jézus Krisztusért kérünk...

[Gyülekezet:] *Urunk, hallgass meg minket!*

Mennyei Atyánk, sokszor nem értjük, mi hova vezet ebben a világban. Csak akkor lehetünk nyugodtak, ha életünket, sorsunkat te tartod kezében. Kérünk, vedd pártfogásodba országunk népét, mert nélküled a legjobb lehetőség is rossz lehetőség – de ha te áldásod van rajtunk, akkor minden nehéz helyzet javunkra válik. Add, hogy ezt felismerve hálás és reményelteli szívvel éljünk, minden jótőled reméljünk, minden nehézséget atyai szeretetedre bízunk. Jézus Krisztusért kérünk...

[Gyülekezet:] *Urunk, hallgass meg minket!*

Mennyei Atyánk, rád bízunk azokat, akik különösen rászorulnak irgalmadra: a gyermekeket, az időseket, a szerencsétlen sorsúakat, a betegen élőket. Azokat, akik egészségesnek tűnnek, ám lelki bánatuk miatt mégsem azok. Lelked erejével támassz irántuk irgalmat és segítő szándékot a többi emberben! Add, hogy egymásnak segítőtársai, igaz barátai lehessünk! Add, hogy megtapasztaljuk a jó szándék és a segítő kéz áldását. Jézus Krisztusért kérünk...

[Gyülekezet:] *Urunk, hallgass meg minket!*

Szerető Urunk, hozzád fordulunk egyházunk dolgában is. Kérünk, add meg nekünk, hogy belássuk és megvalljuk bűneinket, valahányszor haszontalan szolgálók voltunk. Add, hogy megtapasztaljuk Lelked egységét teremtő erejét, az összetartozás örömét szent neved dicsőségére! Ámen.

SEMPER REFORMANDA

„Hogyan váljék hát valaki szíve szerint is bűnössé? Nem természetes úton. Hiszen az ember nem úgy lesz bűnössé, hanem már bűnös. E változás lényege tehát inkább lelkületünk rejtett mélységében, magunkról való véleményünkben van. Az Írás minden szava, Isten minden cselekedete ezért azt célozza, hogy ez a magunkról alkotott jó véleményünk változzék meg.”

► *Luther Márton:*
Jer, örvendjünk, keresztyének!
(Szabó József fordítása)

Az *Evangelikus Élet* 2005–2011. évi lapszámai PDF formátumban letölthetők a www.evangelikuselet.hu címről.

SZENTHÁROMSÁG ÜNNEPE UTÁN 3. VASÁRNAP – 1KOR 1,27–31

A keresztség bölcsessége

Amikor Pál apostol arról beszél, hogy Isten olyanokat választ ki az evangélium szolgálatára, akiket az emberi értelem ítélete szerint nem bölcs dolog erre a szent célra elhívni és kiválasztani, akkor minden szavát saját kiválasztásának és elhívásának emléke határozza meg.

Pontosan tudja, hogy azon a napon, amikor Saulként Damaszkusz felé tartott, a Krisztus szolgálatára nála alkalmatlanabb és méltatlanabb ember nem élt a földön. Hiszen Krisztus ellenségeként, az egyház ellen bosszút forralva, zsebében a nagytanács elfogatóparancsával nyargalt a város felé, hogy a keresztényeket felkutassa, és rabszíjon vezesse Jeruzsálembe. Útközben azonban történt valami, és a keresztényeket hóhérékre juttatni kívánó Saul helyett a feltámadt Krisztus kiválasztott és elhívott apostola, Pál érkezett meg Damaszkuszba. Az egyház Ura vele töltötte be Júdás elárvult tisztességét.

Krisztus emberileg érthetetlen választásának botránkozható voltát csak akkor értjük meg a maga teljességében, ha szem előtt tartjuk, hogy az egyház addigra már gondoskodott Júdás helyének betöltéséről. Két jelölt – Barsabbás és Mátyás – közül sorsvetéssel Mátyást választották (ApCsel 1,15–26). A damaszkuszi úton Saulnak megjelenő föltámadt Krisztus azonban – mintha nem lett volna tudomása az egyház választásáról – az egyházüldöző Sault választotta ki, őt hívta el, és vele egészítette ki tizenketőre az apostolok számát.

Az emberi értelem mérlegelése szerint ez semmiképpen sem nevezhető bölcs választásnak. A törté-

nelem tanúságát nézve viszont utólag megállapíthatjuk: ez volt a lehető legjobb és legbölcsőbb választás, mivel célra vezetőnek bizonyult. A ma létező kereszténység túlnyomó többségének gyökerei a Pál missziójának eredményeként létrejött gyülekezetekben találhatók.

Pál tudta, hogy kiválasztása Isten ellenségszeretetének bizonyítéka. Hiszen ha valaki, akkor ő Isten ellensége volt, annak ellenére is, hogy amit Saulként tett, Isten ügye iránti rajongásból tette. Pál ebből értette meg, hogy az ellenségszeretet nem részeleme az evangéliumnak, hanem maga az evangélium!

Luther egy Jn 3,16 – „*Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta, hogy aki hisz öbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen*” – alapján mondott prédikációjában szintén abból indul ki, hogy a világ, amelyen az emberi nem egészét érti, Istennek az ördög után legnagyobb ellensége. Isten az ellenségeit szerette úgy, hogy Krisztusban nekik adta a Fiát és benne önmagát, hogy tegyenek vele, amit csak akarnak, ha ez az ára, hogy higgyenek benne, és el ne vesszenek, hanem az örök élet részesei legyenek. Isten bölcsessége előre látja, hogy embermentő terve éppen a keresztség botránkos értelmetlensége és gyalázata által fog célba érni.

Pál nem volt ostoba ember: tisztában volt apostoli szolgálatának eredményességével, amely már a korinthusi gyülekezetnek címzett levél írásának idején is megmutatkozott. Tudta, hogy többet és eredményesebben fáradozott az evangéliumért bármelyik apostoltársánál. Mégsem dicsekedett ezzel. Amit a levél olva-

sóinak Jeremiást (Jer 9,23) idézve ajánl, azt ő maga is gyakorolta: egyedül az Úrral dicsekedett. Az Úrral, akinek szeretete őt mint esküdt ellenségét hívta el, hogy neki adja azt a helyet, amelyet az egyház már betöltött Mátyással, aki kezdetül társa volt az apostoloknak, „*kezdvé a János keresztességétől addig a napig, amelyen felvitetett*” (ApCsel 1,22).

Hogy Mátyás méltán tölti be Júdás helyét az apostolok sorában, azt senkinek nem jutott eszébe megkérdőjelezni, Pál apostolságát azonban – a misszióban elért eredményei ellenére – a kortárs egyházban folyamatosan megkérdőjelezték. Pálnak haláláig együtt kellett élnie ezzel és az ebből adódó megaláztatásokkal. Mégsem szűnt meg egy pillanatra sem az Úrral és az Úr iránta tanúsított szeretetével és kegyelmével dicsekedni.

Pál tudta, hogy ami a damaszkuszi úton történt, annak semmi köze nem volt az ő elhatározásához vagy szabad akaratához. Kívülről jött az az erő, amely a damaszkuszi úton előbb a porba taszította, majd egész életének új irányt adott. Ha valaki, akkor Pál igazán tudta, hogy nincs mivel dicsekednie! De mi tudatában vagyunk-e, hogy nincs semmi részünk abban, ha Krisztusban hiszünk? Tudatában vagyunk-e, hogy a hitünk nem a mi elhatározásunkból fogant, hanem felülről kaptuk – miként Pál mondja – az „*igehirdetés bolondsága*” által? Mert ha nem tartjuk merő ostobaságnak a megfeszített Krisztusról mint Megváltóról szóló igehirdetést, az nem tőlünk van!

De éppen ezért nincs is jogunk ítéletet mondani azok fölött, akik a hit ajándékát még nem kapták meg. Csú-

A VASÁRNAP IGÉJE

pán egy dologra van okunk: Isten hozánk való kifürkészhetetlen és megmagyarázhatatlan szeretetének, jószágának és irgalmának dicsőítésére!

De ennél még sokkal többel is dicsekedhetünk! Hittben már most dicsekedhetünk azzal, hogy abból a romlott magból, amelyet majd akkor vetnek el, amikor testünk a sír barázdájába hullik, az Isten a romlás árnyékától is mentes, új életet fog teremteni! Mert az az új ember is mi leszünk majd, aki a feltámadt Krisztus romolthatatlan, dicsőséges képmását fogja tükrözni az örökkévalóságban. De az új életre való föltámadást sem mi fogjuk véghezvinni, hanem az a mindenestül rajtunk kívül álló erő, amely egykor Sault Pállá tette, amelyet úgy hívnak, hogy kegyelem! Akkor minden gúnyolódó száj elnémul, mert mindenki tudni fogja, hogy a világon az Isten ellenségszeretete és kegyelme a leghatékonyabb erő!

■ VÉGHELYI ANTAL

Imádkozunk! Urunk, Istenünk! Régi prófétád szavával könyörgünk ma hozzád: „Mindnyájan olyanok lettünk, mint a tisztátalanok, minden igazságunk olyan, mint a szennyes ruha. Elhervadunk mindnyájan, mint a falevél, bűneink elsodornak bennünket, mint a szél. (...) Elrejtetted orcádat előlünk, bűneink hatalmába adtál bennünket. Uram! Atyánk vagy te mégis! Mi vagyunk az agyag, te a formálónk! Kezed alkotása vagyunk mindannyian. Uram, ne haragudj ennyire, ne emlékezz örökre bűneinkre. Tekints ránk: mindnyájan a te néped vagyunk!” (Ézs 64,5–8) Ámen.

„Úzz el minden félelmet Lelked vigaszával!”

Dóka Zoltán énekszövegei

► **Mai írásunkban egy karakteres lelkész-énekköltő munkásságát ismerhetjük meg. Dóka Zoltán (1929–2005) egyházpolitikai okok miatt került Hévízgyörkre. Küzdelmes életútjának jellemzésére felesége szavait idézzük.**

„Férjem kora ifjúságától elkötelezettje volt az igazságnak, s ezért következetesen és rendíthetetlen bátorsággal harcolt haláláig. Olyan esélytelen Dávid–Góliát-harc volt ez, mint a magyar ifjúságé, de azt is tudta, hogy Isten mindig a Dávidok oldalán áll, még akkor is, ha ideig-óráig Góliát látszik erősebbnek.

Dóka Zoltán soha nem volt karriérista, de azt nagyképűség nélkül tudta magáról, hogy többre lett volna képes, mint amire lehetősége volt. Ezt a gyülekezet is tudta róla, s bár együtt éreztek vele, mégis boldogok voltak, hogy a felsőbbbségi Hévízgyörkre helyezte. Így hozott ki Isten a rosszból is jót.” (Előszó a *Márk evangéliuma* második kiadásához)

Tizenöt énekköltés (68, 170, 224, 265, 268, 269, 293, 348, 355, 361, 429, 476, 477, 812, 814) és tizenkét eredeti költeményt találjuk énekeskönyveinkben. Kezdjük azokkal, amelyek mindennapi áhitatunk segítői lehetnek.

Az *Elmúlt az éj, felkelt a nap Bartók Béla Gyermekeknek* gyűjteménye egyik darabjának, egy szlovák népdalnak a dallamára és inspirációjára született. A Jézus-központú szöveg megszólító jelzős szerkezetei – az igei állítmány hi-

ánya miatt – emlékeztetnek *Szép Ernő Jézus Krisztus* című költeményére. „Roskadó lábam támasza, / Csüggédő szívem vigasza, / Örömom fénye, szép ékessége, Jézusom!” (ÉÉ 105,3)

A *Fasang Árpád* dallamára írt *Ébred a hajnal* tömör, eszkatologikus fohász – minden időben. „Tarts meg a hitben, / Hű szeretetben! / Égi reménység / Lángjai védjék / Néped, Úristen!” (ÉÉ 106,2)

A *Feljött már a csillag, leszállott az est* (*Sulyok Imre* dallamán) népdalszerűen indul – az égi madár említése, a tizenegyes sorok és a kvintváltó dallam ezt erősítik –, majd a bűnbánat és a reménység hangja szólal meg benne, Jézusozó szóló imádság keretében. Az első három versszak változón állandó záradéka a Szentháromság-énekek szerkezetét idézi. „Takarjon be, Jézus, hűséges kezed! // (...) Oldozzon fel, Jézus, irgalmas kezed! // (...) Vezessen el, Jézus, szerető kezed!” (ÉÉ 127)

A következő két ének megbújik az *Egyház, reformáció* fejezet végén; használatba vételüket nehezíti, hogy kevésbé ismert dallamokhoz kapcsolódnak. A *Jó Istenünk, örök Atyánk* előbb Isten hűségét fogalmazza meg, majd az ember felismerését: „Másmenedékünk nincs nekünk, / Te vagy egyetlen reményünk / Az üdvösségnek útján.” (ÉÉ 270,2) A *Te hívtál minket, Jézusunk* – az előző énekkel ellentétben, amely az Atya után a Megváltót és a Szentlelket is megemlíti – újra egyértelműen Jézus-ének. „Kereszted fénye ránk ragyog: / Tehozzád gyűjt kicsit, nagyot.” (ÉÉ 271,2)

A *Jer, dicséred Istent, nagy világ dal-*

lama a német énekeskönyvben a *Wir glauben Gott im höchsten Thron* szöveggel kapcsolódik össze (EG 184). Mindkét ének Credo-parafraízis, de nem egyszerű fordításról van szó: a német szöveg csupán mintául szolgált Dóka lényegét megragadó verséhez. „Hiszünk Szentlélek Istenben, / Aki jót munkál mindenben. / Ha szenvedünk, ő vigasztal, / Úr Jézus útján marasztal.” (ÉÉ 252,4)

Mivel kevés az igazi úrvacsorai ének, a *Vegyétek, egyétek* nagy nyeresége énekeskönyvünknek; a refrénben itt valóban az öröm, a hálaadás hangja szólal meg. „Ahányszor csak élünk / Ezzel a szentséggel, / Halálát hirdessük, míg eljövök, / Hogy minden ember velünk örvendezzen: / (...) Jer, adjunk hálát néki boldogan!” (ÉÉ 310,4)

A fanfárszerű Nicolai-dallamra alkalmazott *Fel, fel, ujjongj, Isten népe!* fohászokodása ordináció vagy lelkésziktatás fénypontja lehet. „Ki elhívtad kegyelemmel, / Te fogd kezét erős keziddel, / És áraszd rád Szentlelket! / A jó útra bátran lépjén, / A tűz lelkében lánggal égjen, / Hadd gyűjtsa fel a szíveket!” (314,2)

A *Neked zendül, Istenünk, a hála* házassági évforduló ének, de kérései mindenkor aktuálisak. „Egymás terhet szívből elviselnünk / Segíts, kérünk: / Krisztus éljen mibennünk, / S bár gyakran botlunk, / Haragot ne tartunk, / Sőt megbocsássunk!” (ÉÉ 482,4)

Az *Áldlak, irgalmas Isten* sokban követi a *Jer, örvendjünk, keresztyének* Luther-ének (ÉÉ 318) tematikáját. „Bár én sokszor vétettem, / Méltatlan szolgád lettem: / Sok rosszat elkövet-

CANTATE

tem, / Mit vártál, azt nem tettem. // Mégis irgalmas voltál, / És hozzám lehajoltál: / Szent Fiaid jött a földre, / Vétkeket eltörölte.” (ÉÉ 463,2–3)

A *Jézus a jó Pásztor, vele megyünk* keletkezéséről *Trajtler Gábor* így tudósít. „A teológián Karner professzort hallgattam, aki János evangéliuma magyarázatánál megragadóan ezeggettálta Jézus »én vagyok« igéit. Ezért Dóka – aki évfolyamtársam volt, és ő is hallgatta Karner – kértem meg, hogy az »én vagyok« igékre írjon éneket, mégpedig az általam szerzett dallamra.” A utolsó strofa itt is, mint majdnem minden Dóka-éneknél, az örök életbe való eljutás örömeiről szól. „Jézus a kezdet, és Jézus a vég! / Hadd zengje ég és föld dicséretét! / Vezess az ösvényen, maradj velünk, / Míg örök fényedbe megérkezünk!” (ÉÉ 401,5)

Címadó énekünk szövege és dallama is Dóka műve (a dallamokról: *EvÉlet*, 2013/21. szám, 2. o.). A *Jézus, áldd meg népedet* igazi bensőséges fohász, amely bármely istentisztelet elején vagy végén biztos támaszt nyújt. „Lelked tanítson minket / Téged megismernünk; / Győzz meg mi szívünket, / Tőled el ne térjünk! / Mert nincs más bizodalunk, / Isten előtt oltalmunk: / Te vagy üdvösségünk, / Te vagy üdvösségünk.” (ÉÉ 464,3)

■ DR. ECSEDI ZSUZSA

Pápai útravalók – evangélikus espereseknek

► **Pápa városa adott otthont június 3–4-én egyházunk esperesi tanácsa soron következő ülésének. A vendéglátó esperes, Polgárdi Sándor gazdag, színes és változatos programot állított össze a résztvevőknek. A kétnapos együttlét Zsarnai Krisztiának, a Hajdú-Bihari Egyházmegye esperesének áhítatával kezdődött.**

A tanácskozás első előadójaként *Kodácsy-Simon Eszter* az ősszel induló iskolai hit- és erkölcsoktatás aktuális helyzetéről adott tájékoztatást. Május 31-én ugyanis nyilvánosságra kerültek az adatok arról, hogy hány első osztályos szülei választották szeptembertől a hittant, és hányan döntöttek az etikaoktatás mellett.

A mérleg nyelve a hittan felé bilen, hiszen a szeptembertől első osztályos gyermekek körében – erről van adat eddig – a hittanra, illetve az erkölcsstanra beíratottak aránya ötvenkét-negyvennyolc százalék a hittan javára.

Mint az előadó elmondta, ősszel megjelenik az új evangélikus hittankönyv, amely egyelőre „tesztkönyvként” fog szolgálni.

A következő vendég *Pröhle Gergely* országos felügyelő, a Külügyminisztérium EU kétoldalú kapcsolatokért felelős helyettes államtitkára volt, akivel nyílt, őszinte beszélgetés bontakozott ki. Nemcsak belső egyházpolitikai kérdések kerültek napirendre, hanem helyettes államtitkárként aktuális nemzetpolitikai és uniós kérdésekről is szólt *Pröhle Gergely*.

Az első napot borkóstoló zárta. *Fehérvári Károly* borász a Somló borvidék borait mutatta be. Az esperesi tanácskozásnak ez a program-

ja aztán nyugodt éjszakai alvást biztosított...

Kedden reggel különbusz érkezett az éjszakai szállásnak helyet adó hotelhez, hogy egy érdekesnek ígérkező helyszínre vigye az egyházmegyéket lelkészi vezetőit. A programban a pápai bázisrepülőtér meglátogatása szerepelt. Itt, a repülőtérén tartott reggeli áhítatot *dr. Lackner Pál* nyugalmazott dandártábornok, tábori püspök, egyházunk országos programkoordinátora. A vendégeket *dr. Szokolai Sándor* százados tájékoztatta a repülőtér működéséről, majd az esperesek megnézhették a kifutón álló C-17-es óriás szállítógépet (*képünkön*), valamint a repülőtér irányítótoronyát.

A Pápai Evangélikus Egyházközség gyülekezeti termébe visszatérve elsőként *Mesmer Ottó*, a burgenlandi Óriszigeten szolgáló lelkész mutatja be az Ausztriai Evangélikus Egyház életét, külön kitérve a még szórványban élő magyar ajkú evangélikusok lelkigondozására.

Kákay István országos irodaigaz-

gató az egyházi iskolák és a hittanórák finanszírozásáról szól. Cáfolta azokat a légből kapott híreszteléseket, hogy a kötelező iskolai hitoktatás következtében a gyülekezeti hitoktatás megszűnne. Ismét felhívta a figyelmet arra, hogy egyházunknak készülnie kell az Állami Számvevőszék átfogó vizsgálatára, amely azokra a területekre terjed ki, ahol állami pénzek – elsősorban hitoktatói óradíjak – kerülnek kifizetésre.

Az országos irodaigazgatót a Magyar Ökumenikus Segélyszervezet kommunikációs igazgatója követte. *Gáncs Kristóf* részletesen bemutatja a MÖSZ működését, programjait, hazai és külföldi segélyakcióit.

együttműködésre törekszik velük. Egyfajta stratégiai társadalmi együttgondolkodás a cél. Reményt keltő dolog, hogy az ingatlanrendezés bonyolult folyamata lezárult. Az egyházi intézmények rendszere kibővült, a legnagyobb feladat most ezeknek az intézményeknek a jó működtetése.

A kötelezően választható hit- és erkölcsstan kérdésével kapcsolatban az államtitkár hangsúlyozta, hogy minden érintettnek a lehetőséget kell meglátnia az új rendszerben. A beíratottak száma Hölvényi szerint mindenestre bizakodásra adhat okot. A közösségi épületek felújítása kapcsán elismerte, hogy ebből az egyházak komolyan kivették a részüket. Az új egy-

házi törvényről pedig azt mondta, hogy bár a cél világos volt, a tempó talán egy kicsit gyors, ezért is indulhatott támadás a jogszabály ellen.

A pápai esperesi tanácskozás *Gáncs Péter* elnök-püspök tájékoztatásával és Polgárdi Sándor úti áldásával ért véget.

■ KISS MIKLÓS

Lelekészakadémia Révfülöpon

► *Folytatás az 1. oldalról*

Az istentisztelet így nem egyéb, mint Isten és az ember találkozása. Ennek megfelelően nem válhat egyszerű emberi cselekvéssé, begyakorolt rutinná, vonzó társasági összejövetellé.

Egyházunk istentisztelete elmondhatatlanul ősi és gazdag örökséget őriz, amely az elmúlt évszázad három liturgikus reformja során egyre ragyogóbban került újra a felszínre. Ezekkel a kincsekkel felelősséggel kell élnünk: nem szabad parttalanul kísérletezgetnünk, egyéni elképzeléseink szerint „barkácsolnunk” a liturgiát.

Mínthogy az istentisztelet Krisztus cselekvése, dr. Fabiny Tibor a liturgikus témába is belesimulva a krisztológia alapjait vázolta előadásában: Krisztus a kereszten Isten Bárányaként, tudatosan végezte el megváltásunkat, noha az egyházban ezt időről időre divattá vált kétségbe vonni. Krisztus személyének helyes értékelését a kurzus résztvevői a 18. századi amerikai lelképásztor, *Jonathan Edwards* egyik közösen feldolgozott ígértetésére alapján elemezhetjük.

A lelekészakadémia a teológiai továbbképzés mellett ezúttal is alkalmat adott a lelki feltöltődésre. *Ittész János* nyugalmazott püspök délelőtti iget tanulmányai során három liturgikus háttérű, illetve részben jelenleg is istentiszteleti használatban lévő zsoltárt, Jónás énekét (Jón 2,3–10), a *Magnificat*ot (Lk 1,46–55) és *Simeon* hálaénekét, a *Nunc dimittis*t (Lk 2,29–32) magyarázta.

A tanfolyam napjait az ősi keresztény imagyorkolatnak megfelelően közös imádságok, zsolozsmák osztották szakaszokra, amelyekben a gyülekezet lett tanuló közösség újra és újra megtapasztalhatta a megénekelt igazságot: Itt az Isten köztünk!

■ TUBÁN JÓZSEF

Az árvízi kehely üzenete

Az Evangélikus Országos Múzeum egyik nevezetes kincse az úgynevezett árvízi kehely. Az aranyozott ezüstserleget *Lőwy Herman*, a pesti zsidó hitközség előljárója készítette, hogy „keresztényen testvérének”, *Lang Mihály* evangélikus lelkésznek ajándékozza. Közössége nevében így kívánta kifejezni köszönetét azért, hogy az 1838-as nagy pesti árvíz idején a zsinagógáján magasabban fekvő evangélikus templomban találhatk menedéket.

Tény és való, hogy amikor a pesti belváros utcáin két méter magasán hömpölygött az ár, akkor a lelkész kinyitotta a templom kapuit, hogy a menekülők odabent oltalmat találjanak. A kelyhen ma is jól látszanak az ár hullámai és a csónakkal közlekedő emberek. A bejárati lépcsőn pedig egy lelkész látható, aki lámpással a kezében terelgeti be a fázó, átázott, elkiseredett menekülőket az ajtón. A kelyhen ez az Ézsaiástól vett mondat olvasható héberül: „...erőssége a szegénynek a nyomorúságban, oltalom a zivatarban...” (Ézs 25,4)

A kehely ma is azt az üzenetet hordozza, hogy Isten képes nyomorúságos helyzetéből kimenteni az embert. Az úrvacsorai kehelyben az üdvösség italát kaphatjuk. Az ezt megelőző gyónásban azt valljuk meg, amiről bűnbánati énekünk is szól: „Én Istenem, én bűnös ember / Itt állok színed előtt. / Bűneim árja, mint a tenger, / Hullámaival elfödött.” Isten azonban kiment a bűn sebes sodrából, és megadja az új élet esélyét.

A maga szépe és hiteles történetét-

vel az árvízi kehely arra is emlékeztet, hogy keresztényként ma is a bajba jutott ember oldalán kell állnunk, tanuskodva annak a mennyei Atyának az irgalmáról, aki ma is képes kimenteni a veszélyes helyzetből.

Ahogy 1838-ban, úgy 2013-ban is megáradtak a folyók. A Duna vízszintje évszázados rekordokat dönt meg. Bárhova tekintünk, lezárt utak, otthonaikból kimentett idősek, csónakkal közlekedő férfiak, önfeláldozó katasztrófaelhárítók – és homokzsákokat pakoló önkéntesek látványa fogad minket.

Az aggodalom és segítség közepette álljunk meg most néhány percre, és gondoljunk végig, mit is ír a Biblia az árvizekről.

Történeti áttekintésünkben Noé-ig kell visszamennünk, aki a maga romlott nemzedékében is feddhetetlen tudott maradni, és a vízözön közeledtével bárkát kezdett építeni. Öntelt kortársai bizonyára értetlenkedve nézték, miként vesz részt Noé a katasztrófaelhárításban, megmentve ezzel a teremtett világot. Ugyanilyen hívő lelkülettel közvetíti Isten akaratát Ézsaiás próféta, aki szerint így szól az Úr: „Ha vízen kelsz át, én veled vagyok, és ha folyókon, azok nem sodornak el. Ha tűzben jársz, nem perzselődsz meg, a láng nem éget meg.” (Ézs 43,2)

Jób könyve viszont éppen a csakis önmagában bízó, fennhéjázó gazdag emberről írja, hogy annak értékei milyen hamar megsemmisülhetnek: „...mire fölnyitja szemét, semmije sem lesz. Réműlet lepi el, mint az ár-

víz, éjjel ragadja el a forgószél.” (Jób 27,20) Ezzel szemben az *Énekek énekében* a szenvedélyes szeretetről olvassuk, hogy azt árvíz sem tudja elragadni: „Bizonny, erős a szeretet, mint a halál. Legyőzhetetlen a szenvedély, akár a sír. (...) Sok víz sem tudja elolítani a szeretetet, folyók sem tudják elsodorni.” (Énekek 8,6–7) Bölcs Salamon immár metaforikusan használja a gyorsan bekövetkező katasztrófa képét: „A viszály kezdete olyan, mint amikor megindul az árvíz. Azért tartsd távol magad a perpatvartól, mielőtt kitör” – írja a *Példabeszédek könyvében* (17,14). Jézus a *Hegyi beszédben* az Isten ígértét követő magatartást hasonlítja kősziklára épült házához, amikor így tanít: „És ömlött a zápor, és jöttek az árvizek, feltámadtak a szelek, és nekidőltek annak a háznak, de nem omlott össze, mert kősziklára volt alapozva.” (Mt 7,25)

Miközben tehát a lehető legkomolyabban vesszük az árvízi fenyegetettséget, érdemes végiggondolnunk, hogy miként tudjuk életünket Istenre hagyatkozó hittel kősziklára építeni.

Hitről, és nem vakhitről beszélünk. Hadd idézzek fel egy elbeszélést egy vallási fanatikusról. Amikor közeledett házához az árvíz, ő azt mondta, nem hagyja el otthonát, mert biztos benne: az Úristen meg fogja menteni. Amikor aztán elérte küszöbét a víz, egy csónak közeledett felé, és a benne ülők kérték, szálljon be. „Nem, engem az Úristen meg fog menteni!” – válaszolta. Amikor már vízben állt a ház, és ő immár a háztetőn ka-

paszkodott, egy helikopter közeledett, és kérték, szálljon be. „Nem teszem, mert engem az Úristen meg fog menteni!” – felelte nekik is. Aztán elsodorta házat az ár, és ő bizony meghalt. Odafönt panaszosan ezt mondta az Úrnak: „Azt ígérted, hogy megmentesz, hát miért hagytál cserben?” Ő azonban így válaszolt neki: „Gyermekeim, egy csónakot, sőt helikoptert küldtem a megmentésedre, de te nem éltél vele.”

E történet nyomán még arról szeretnék szólni, hogy a mentésben részt vevők bizony Isten angyalai lehetnek. Ezért is biztatok mindenkit arra, hogy váljék eszközzé Isten kezében. Elég a katasztrófaturisták-ból, akik olyanok, mint *Kányádi Sándor* versében a közömbös hitetlenek: „Ők csak állnak és csak nézik: Szörnyű szörnyűség...”

Bárki Isten eszköze lehet. Istennek egyetlen ilyen angyalára utalok, aki Szigetmonostoron vett részt a mentésben. Órákon át a szakadó esőben kerekesszékekben ülve tartotta a zsákot, hogy társa megtöltse homokkal. *Gergő* a neve.

Az ő példája azt mutatja, hogy talán gyengének és esendőnek tűnünk, de az Úristen fel tud használni minket. Ezért Noéként engedelmessédjünk az Úrnak, és mentsünk meg másokat is. Tartsuk távol magunkat a perpatvartól, mert a viszály kezdete olyan, mint amikor megindul a víz. Továbbá ne a földi kincsekben bízunk, mert azokat könnyen elragadja az ár. Mindenekfölött pedig legyen bennünk szeretet, mert azt sok

ÉGTÁJOLÓ

víz sem tudja elsodorni. Életünk kősziklára épített ház lehet. És halljuk meg Isten szavát, aki ezt ígéri: „Ha vízen kelsz át, én veled vagyok, és ha folyókon, azok nem sodornak el.”

Nézem az árvízi kelyhet. Szeretném hinni, hogy a rajta levő ábrázolás ma is érvényes. Templom, nyitott ajtókkal. Evangélikusok, nyitott szívvel. Nem önmagunk körül forgó, hanem másokért élő egyház vagyunk. Néhai Lang Mihályhoz és a pesti egyház evangélikusaihoz hasonlóan mi is készek vagyunk segíteni a bajba jutott emberen. Ha kell, ígével, ha kell, homokzsákkal. Lelkészeink és híveink közül sokan imádkoznak a bajba jutottakért, valamint ott állnak a gátakon. Teszik, mert ez a dolguk. Akkor is, ha az árvíz elmúltával nem készül aranyozott ezüstkehely, hogy tetteiket megörökítse.

Fabiny Tamás püspök Északi Egyházkerület

Mennyei zene a Bach-héten

► A házigazda egyházközség és a Magyar Bach Társaság szervezésében június 3–9. között rendezték a 24. budapesti Bach-hetet. A budapesti Deák téri evangélikus templomban ismét kiemelkedő színvonalon szólaltak meg *Johann Sebastian Bach* művei a nagyszámú érdeklődő előtt vendégművészek, mindenekelőtt pedig a *Lutheránia énekkar* és a *Weiner-Szász Kamaraszimfonikusok* tolmácsolásában.

Dr. Kamp Salamon művészeti vezető tartalmas programot állított össze az idei Bach-hétre. A június 3-i nyitáson Bach *Klavierübung* gyűjteménye III. kötetének orgonaművei hangzottak el (más néven: *Nagy orgonamise*, 1739) *Rovátkay Lajos* (Hannover) előadásában. A lutheri istentisztelet énekeit a korálfeldolgozások előtt a *Lutheránia énekkar* szólaltatta meg Kamp Salamon vezényletével.

Az orgonára írt kompozíciók kimagaslóan Johann Sebastian Bach (1685–1750) művészetében, de nem kevésbé fontosak az életmű vonósokra, fúvósokra írt kamaraművei sem. A Bach-héten triószonáták hangzottak el a *Budapest barokk együttes* előadásában, fuvolára és csembalóra írt szonáták *Ittész Gergely* (fuvola), *Balog Zolt* (csembaló) interpretálásában, június 7-én pedig Bach csodálatos amoll és C-dúr szólószonátája (BWV 1003, 1005) szólalt meg *Ábrám Márta* (hegedű) tolmácsolásában.

Június 8-án, szombaton került sor *Máté Balázs* (gordonka) és *Dobozy Borbála* (csembaló) kamaraestjére. *Máté Balázs*, aki az elmúlt években az *Aura Musicale együttes*rel, illetve *Jordi Savall* világhírű régi zenei együttesének tagjaként is hírnevet szerzett magának, generációjának legképzettebb és legkifejezőbb régi zenei előadóművésze. A C-dúr szólószvit gordonkára (BWV 1009) előadásával a zenei kottafejékből és a mű tartalmából azt jelenítette meg a hangokkal, adta át közönségének, ami Bach lényege is egyben. Gordonkájátéka mélyen, lélekhez szólóan csengett a templomban, s visszavítte hallgatóit a barokk korba.

A Bach lipcsei éveiből való D-dúr szólószvit gordonkára (BWV 1012) mind technikailag, mind művészi kifejezésében felette áll az előbb említett

C-dúr szólószvitnek. A rendkívül nehéz mű – néhány intonációs problémától eltekintve – professzionális előadását élvezhette a hallgatóság. Örömmel volt *Máté Balázs* hangszeres játékát hallgatni. A kamaraest harmadik darabjaként a gordonkára és csembalóra írt D-dúr szonáta hangzott el.

A templom akusztikai terében még a hátsó sorokban is kitűnően lehetett hallani mindkét hangszert. *Máté* és *Dobozy* játékára a kimunkált, kiérlelt művészi előadás volt jellemző. A csembaló minden rezdülése, pengése együtt szólt, muzsikált a gordonka húrjaival és vonójával. Mindketten magas színvonalú barokk zenei előadóművészként szolgálták Bach mennyei zenéjét.

A Szentháromság ünnepe utáni 2. vasárnapon, június 9-én az idei Bach-hét zárásaként két kantáta csendült fel: *Du Friedefürst, Herr Jesu Christ* (*Uram Jézus, Béke Fejedelme*; BWV 116), majd a *Sei Lob und Ehr dem höchsten Gut* (*Dicséret és tisztesség legyen a legfőbb Jónak*; BWV 117). Mindkét kompozíciót tisztán, kifejezően és artikulált módon szólaltatta meg a *Lutheránia énekkar*, a közreműködő *Weiner-Szász Kamaraszimfonikusokkal* együtt, *Kamp Salamon* összefogott, magabiztos vezényletével. A szólisták *Zádori Mária* (szoprán), *Schöck Atala* (alt), *Horváth István* (tenor) és *Cser Péter* (basszus) voltak, akik mindannyian ívelt, szép énekes megszólalásokkal gazdagították a Bach-kantáta előadását.

Mint az egybegyűltek az igehirdetésben is hallhatták, az 1989-ben útjára indított s idén már huszonegyedik alkalommal megrendezett Bach-héten több mint százhatvannyolc alkalommal csendülhetett fel „az ötödik evangélista” muzsikája Isten dicsőítésére.

■ HETESSY CSABA

Kupák, karok, karnagyok

Kórusfesztivál Erkel Sándor városában

► Míg a határ menti Gyula városa *Erkel Ferenc* szülőhelyeként ismert, addig a szomszédos Békéscsabához *Erkel Sándor* (1846–1900) neve kötődik. A *Himnusz* komponistájának negyedik fiáról talán méltatlanul keveset beszél az utókor. Ezért öröndetes, hogy halálának helyén, a békési megyeszékhelyen utcát is neveztek el róla, 2007 óta pedig két évente kórusfesztivállal emlékeznek az Operaház egykori igazgatójára és a Filharmóniai Társaság elnök-karnagyára.

Idén új helyszín, a közelmúltban felavatott Csabagyöngye Kulturális Központ kitűnő akusztikájú hangversenyerme fogadta a részt vevő kórusokat az Erkel Sándor kórusfesztiválra. És bár a június 7–8-án megrendezett program öt helyi énekkar (a *Belvárosi Általános Iskola és Gimnázium leánykara*, a *Békéscsabai evangélikus vegyes kar*, a *Békéscsabai Bartók Béla vegyes kar*, valamint a *Calandrella kamarakórus*) mellett ezúttal mindössze egy vendég, a szentesi *Bárdos Lajos vegyes kar* érkezett, két tartalmas nappal lehetett gazdagabb a békéscsabai közönség.

A hallottakat dr. Kovács Gábor zenepedagógus, a Szegedi Tudományegyetem docense értékelte, és a találkozó lehetőségét biztosított arra is, hogy péntek este karvezetők és kó-

rustagok örömdalolásától legyen hangos a belvárosi kultúrpalota.

Ugyan a fesztivál nem kíván verseny lenni, a zsűri különdíjjal jutalmazta a *Belvárosi Általános Iskola és Gimnázium leánykarát*, és kupát vehetett át *Kutyejné Ablonczy Katalin* karnagy is, az evangélikus vegyes kar és a *Calandrella kamarakórus* vezetője, aki nem mellékesen a város lutheránus gimnáziumának tanára.

A fesztivált a *Bolyki soul & gospel kórus* koncertje zárta. *Bolyki Balázs* és csapata másfél óras, valóságos bizonyágtételnek is beillő műsora Békéscsabán is bebizonyította, hogy a magas fokon művelt gospel is legalább annyira képes mélyen szántó gondolatok és isteni öröm kifejezésére, mint a hagyományos szakrális muzsika.

■ –O–Ő–A

Fancsali filagória

► Szakrális céllal ékesíti a Fancsal–Hernádvécei Evangélikus Egyházközség parókiájának udvarát az a filagória, amelyet múlt szombaton, június 8-án szenteltek fel. Az ünnepség közel kétszáz felnőttet és több mint harminc gyermeket mozgató meg. A gyülekezeti, illetve gyereknap az egyházmegye más közösségeiből is vonzott vendégeket a Cserhát egyetlen olyan településére, amelynek (helyben lakó) evangélikus lelkésze van. Ugyancsak ezen a napon iktatták tisztségébe *Boros Csabát*, a gyülekezet új felügyelőjét.

Buday Barnabás, a Borsod-Hevesi Egyházmegye esperese először a Rásonyáspberencsen élő evangélikus szórványközösség adományából származó 18. századi harangot szentelte fel, majd azt – a gyülekezet férfi tagjai által megépített – külső szakrális teret, amely nyaranta akár istentiszteletek tartására is alkalmas. (A liturgiában az esperes mellett a helyi beosztott lelkész, *Domokos Tibor*; valamint a testvérgyülekezet, az Nyíregyháza-Kertvárosi Ágostai Hitvallású Evangélikus Egyházközség lelkésze, *Laborci Géza* is szolgált.)

Mint az istentiszteletet követő ün-

nepélyes közgyűlésen is elhangzott, a fancsaliak a lelkészlakás legnagyobb szobáját használják gyülekezeti teremként, ám ez az utóbbi hónapokban már szűkösen bizonyult. Az elmúlt télen volt olyan alkalmuk, amikor állóhely sem jutott mindenkinek, dombtetőn álló templomuk „kifűtésére” viszont nem is gondolhattak. A parókia udvarán emelt, kilenc méter hosszú, hét méter széles külső szakrális tér a téli gondokat ugyan nem oldja meg, ám a pénz szűkben lévő közösség összetartó erejéről híven tanúskodik, hogy – adományokból – sikerült filagóriát, illetve haranglábat állítaniuk.

■ DOMOKOS TIBOR

Isten országának csendes csodái

► Tisztelt olvasónk, Ön tudja, hol található egyházunk „csodapalotája”? A Révfülöpön június 6–9. között – idén már tizenötödik alkalommal – megrendezett női hétvége résztvevői is csupán a konferencia egyik előadójától tudhatták meg a választ. *Salyámosy Éva*, a Duna Televízió volt szerkesztője a vasútállomáson kért útbaigazítást az Ordass Lajos Evangélikus Oktatási Központ felől, amikor hirtelen megszólalt mellette valaki: „A csodapalotát keresi?”...

Egyházunk oktatási központjának kékes épülete valóban kitűnik a révfülöpi villák közül. Különösen a kápolna köríves tornya ébreszti a szemlélőben azt az érzetet, mintha egy apróska erődítmény, modern kori vár emelkedne ki a Füredi utca egyhangúságából. Ennek az egyedire tervezett, szép épületnek tényleg csodájára járhatnak az emberek.

Tetszetős az elnevezés, de átvitt értelemben is igaz. Tizenöt év alatt ennek az évről évre megrendezett női konferenciának a résztvevői is számos csodát élhettek át a Szentlélek erejével e falak között. Fáradtan, betegségtől megterhelten érkezett asszonyok kaptak új erőre, bánatban vergődők kaptak vigasztalást, legfőképpen pedig a hitben meg-megrendülők nyertek bátorítást.

A másfél évtized alatt sok változás is történt. Legszenvedetűbb a férfiak jelenléte. Két esztendeje néhány férj elkíséri feleségét a hétvégi alkalomra. Idén az előadók közt szolgált egy házaspár is. A február óta újra Magyarországon élő dr. Bálint Zol-

tán és felesége, *Beáta* nem csupán a Kenyában töltött időszakról – „hét év, hét hónap, hét nap” – számoltak be roppant izgalmas módon, hanem két bibliatanulmányt is tartottak. A magvető példázata egészen sajátos szemszögből nyert értelmezést a laikus igehirdető, a vízmérnök férj magyarázatában. *Beáta* pedig korábbi missziói szolgálatuk földjéről, Pápua Új-Guineából hozott élményeivel egészítette ki *Máté evangéliuma* 13. fejezetének magyarázatát.

A teljes hétvége Isten országának titkait próbálta feltárni az előadások, bibliatanulmányok segítségével. A résztvevőkben más és más maradt meg a hallottakból. A zárónap reggelén tartott morzsaszedés is erről árulkodott. Volt, akit a hétvégén hallott előadás indított arra, hogy megkeresse a falujukban élő „más vallásúakat”. *P. Tóthné Szakács Zita* református lelképásztor ugyanis e címmel beszélt az ökumenikus női szolgálatokról: Isten országa felekezeti határokon nélkül.

Nem kisebb élményt jelentett *Szu-*

Az oltárt a parókia udvaráról kivágott gesztenyefából alkották meg a férfiak – áldozatkész munkájukat *Domokos Tibor* külön is megköszönte. A beosztott lelkész nem feledkezett el köszönetet mondani az asszonytestvéreknek sem, akik lehetővé tették férjeik számára a kalákában való önkéntes munkálkodást.

A közös ebéd után *Zsarnainé Urbán Nóra* nyíregyházi iskolalelkész és zenész társai tanították éneket az ünneplő gyülekezetnek, majd *Laborci Géza* tartott előadást az egyházunk fenntartásában működő nyíregyházi szociális intézmények kialakulásáról, működtetéséről.

A gyermekeket eközben nemcsak ugrálóvár, trambulín, arcfestés és lufihajtogatás várta, hanem – az Encsi Rendőrkapitányságnak köszönhetően – egy villogóval ellátott járőrautó is... Nem elrettentésül, hanem az egyházközség és a rendőrkapitányság között tervezett együttműködés jeleként.

nyogh Ildikó tanárnő „irodalomórátja”. Hányféle istenkép él bennünk – vált nyilvánvalóvá néhány magyar költő felolvasott versein keresztül.

A hétvége igazi meglepetése volt *Korompay Dóra*, aki *Szinyei Merse Pál* oldalági leszármazottjaként maga is festőművész. Alkotásaiból diakepek segítségével mutatott be kis ízelítőt a jelenlévőknek. A festményeit jellemző csodálatos színharmónia mellett leginkább a képekből áradó földön túli nyugalom ejtette ámulatba az alkalmi közönséget.

A tizenötödik alkalommal megtartott női hétvége úrvacsorai istentisztelettel zárult. A „csodapalota” előadóterme egy órára igazi templommá alakult. Az igehirdetés alapigéje arról az Istenről vallott, akinek szeretete, irgalma nem változik.

Másfél évtized alatt sok minden történik egy ember életében. Számítalan közös élményt idéztek fel azok az asszonyok is, akik visszajáró vendégei ezeknek a női konferenciáknak. Idén is megemlékeztek azokról, akik már nem lehetnek közöttük. Már tizenöt év is arra tanít, amit a népszerű esti ének szerzője fogalmaz meg: „Változik, pusztul minden körülem.” (EÉ 121,2) Ezzel szemben micsoda vigasztalás Isten ígéje: „...a halmok megrendülnek; de az én irgalmasságom tőled el nem távozik, és békességem szövetsége meg nem rendül...” (Ézs 54,10; Károli-fordítás)

■ B. PINTÉR MÁRTA

Éltető találkozás a kúriában

Tudósítás egy könyvbemutatóról

A dunaharaszti Laffert-kúria barokk díszterme adott otthont június 8-án, szombaton Varsányi Ferenc evangélikus lelkész (*képünkön*) *Éltető* című könyve bemutatójának. Zentai Károly zongoraművész jóvoltából Johann Sebastian Bach örök dallamai vezették be a beszélgetést, melynek keretében Bíró László római katolikus tábori püspök és Nagy Péter

ahogy az évszázadok alatt felhordott festékréteg alól előtárták az eredeti képeket a restaurátorok, úgy tárja az olvasó elé, hozza közelebb Varsányi Ferenc az igazságot korunk egyre elidegenedőbb világában. Megállapította, hogy a bibliolvasáshoz hasonlóan a könyv hordozza az emberi szerző, az isteni szerző és az egyház hármasságát.

Az irodalmi erényekkel bíró mű igazi evangélicus könyv, az emberért van, a szerző – megfelelő legfőbb feladatának – nyitott szívvel, tiszta, világos beszéddel hirdeti az evangéliumot.

Nagy Péter református lelkész kiemelte, hogy a könyv prédikációs mű, az író igazi szószéki ember, akinek több évtizedes igehirdetői tapasztalata jelenik meg az írásokban. A teológiai bázist nem a különböző hittudományi iskolák változatos világa, hanem a mai kor alapkérdése, a kereszténység léte vagy nem léte adja.

A prédikációk bibliai alapúak és Krisztus-központúak, az igehirdető személyisége nem öncélúan, hanem hivatása gyakorlásának minőségében mutatkozik meg. A stílus nem kánoni. Az értelmiségi embernek is szó a könyv, de a szerzőnek a komló bányászok között vagy börtönlelkész-ként szerzett tapasztalata is megjelennek a sorokban, a kötet a „nyel-

vi bátorságnak” köszönhetően mindenki számára érthető. A prédikációkban diszkrétan, de karakteresen kirajzolódik az író magyarsága is.

Igehirdetése személyes, gyakorlatias, jó arányban jelennek meg saját tapasztalatai, nem nélkülözi a humor sem, de ha kell, drámai, prófé-

ta hangon szólal meg. Varsányi Ferenc tanító és lelkigondozó alkat, aki műveltségét nem fitogtatva tesz eleget legfőbb feladatának, az igei üzenet átadásának.

■ GÁLL SÁNDOR

A SZERZŐ FELVÉTELE

budapesti református lelképásztor – a szerző barátai – méltatták a művet.

Bíró László püspök örömet fejezte ki, hogy ilyen szép számmal jelennek meg a harasztiai Varsányi Ferenc művének bemutatóján. A könyv szerzőjét a terem freskóit helyreállító művészekhez hasonlította:

Ünnepi könyvhét

A budapesti Vörösmarty téren nem csak a Luther Kiadó standján találkozhattak olvasóink az *Evangelikus Életben* (is) publikáló szerzők köteteivel június 6. és 10. között. Az Accordia Kiadó a 84. ünnepi könyvhétre jelentette meg másodikjára *Ozsváth Sándor* írásainak válogatott gyűjteményét *Mik vagyunk?* címmel. (Alábbi jegyzete azonban elsőként hetilapunkban lát napvilágot.)

■ KÁROLY GYÖRGY TAMÁS felvétele

Ott túl a rácson

A hatvanas években gyakran dúdolta atyánkfa a *Gül baba* című operett híres betétdalát, hogy ott túl a rácson egy más világ van, meg hogy ott túl a rácson van a mennyország. Persze ez akkoriban nála a vasfüggönyön túli világot jelentette, melyről csupán hallomásból tudott, meg ha „külföldet” hallgatott a család, s halkan megbeszélték a friss híreket – így csipegetett magának tiltott morzsákat arról a titokzatos, Lajtán túli világról.

Idős, még a régi időkbeli való gimnáziumi tanárai is gyakran meséltek '45 előtti utazásairól, hogy milyen is volt München, Párizst vagy Rómát látni, sétálni a Szajna-parton meg fényképezni az Örök Várost. E fotókat aztán irodalom-, történelem- meg művészettörténet-órán epizódokkal ki is vetítették, ezalatt régésrégii bakelitlemezekről húszas, harmincas évekbeli muzsika szólt, vagy németül, franciául, olaszul szavaltak el egy-egy híres költeményt... Ilyenkor ha atyánkfa behunyta a szemét, szinte érezte a sült gesztenye illatát a Place Pigalle-on vagy a Tirren-tenger fuvallatát a genovai kikötőben. Vágyott látni ezt a világot!

Aztán ifjú felnőttként, a hetvenes évek közepén, amint valamivel szaba-

dabb szellők kezdtek fújdogálni, néhány barátjával rögtön bele is vágott. Az útlevelekerelemhez szükséges igazolásokat jó előre összegyűjtötték, az illetékes szervek – miután mindent ellenőriztek s rendben találtak – pár hétre rá már engedélyezték is a kiutazást. Végre nyugati útlevelezés jutottak! Már csak a vízumokat kellett beszerezni, követségről követségre járva, meg a Magyar Nemzeti Bank hetvendolláros valutakeretét némi ügyeskedéssel a duplájára hizlalni, s már mehettek is.

Egy Zsigulival meg egy Skodával vágtak neki a harminc napra engedélyezett útnak (a kocsiak persze jól megpakolták konzervvel meg egyéb tartós hazaival, hogy erre se költsenek), s mindenféle térképpel meg útikönyvvel felszerelve, nem csekély izgalommal léptek át Hegyeshalomnál a határt.

Odaát kiadták a jelszót: „Enni és aludni otthon is tudunk!” Ennek szellemében aztán napi tizenhét-tizennyolc órát utaztak meg műlveztek, szinte habzsolva mindent arról a „Terülj, terülj, asztalkám!”-ről, melytől addig megfosztotta őket a kényszerű, vasfüggöny mögötti lét.

Pár nap Ausztriában, pár nap Svájcban (itt atyánkfiát maradásra csábította egy zürichi színházrendező, de hi-

ába), majd kereken húsz nap Itália kék ege alatt! Miután a Lago Maggiore mentén leereszkedtek az olasz csizmára, egészen a Ligur-tengerig szaladtak. A „nagy nekirugaszkodás” előtt pihe-nésképpen eltöltötték itt pár gondtalan napot, Deiva Marinán fürdőzve meg helyi kulináris élvezetekben elmerülve, aztán irány Pisa, Róma, a Vatikán, majd Firenze, San Marino, Ravenna és Velence – hogy csak a nagyobb állomáshelyeket említsük! Szinte rájuk szakadt az ókor, a középkor, a reneszánsz és a barokk összes itáliai csodája, elvarázsolta őket a toszkán táj, világháborús családtörténeteket idézett a Piave völgye, s mindig mindenütt előtökölődött emlékeikből egy-egy vers vagy dal, no meg a *Rómeó és Júlia*. Velence volt a desszert e lucullusi lakomán...

„Jugón” keresztül, Triesztől Pulán át Fiuméig körbeutózva az Isztriai-félszigetet, Zágráb érintésével a harmincadik napon tértek a haza. Szombat este volt, atyánkfa csak bezuhant az ágyba – végre kipihenheti magát!

Délelőtt arra ébredt, hogy már nemcsak csöngetnek, de dörömbölnek is az ajtaján. A munkahelyéről küldték érte. Harminchét órát aludt egyháztomban.

Jónás & Jézus

Nem akarták, mégis meglett

► Már a kilencvenes években rongyosra hallgattuk azt a kazettát, amelyen a *Jónás és Jézus* rockoratórium dalai csendültek fel. Az évek múltával kezdett elfelejtődni a mű, ám nemrégiben egy könnyűzenei táborban fellelénítették, majd 2013 tavaszán végül CD-re is rögzítették az anyagot. Sokan akarták, sokan nem, végül mégis meglett.

Nehéz egy olyan CD-ről bármit is írni, amelyet már régen vártunk. Nehéz szavakat találni akkor, amikor az embernek gimnazista-egyetemista éveire kell visszaemlékeznie, ha e hanganyag-gondol. Így voltak ezzel az alkotók is, amikor beszélniük kellett a régmúlt szerzeményről, az újrafeldolgozásáról és megjelenéséről.

A Luther Kiadó igazgatója, Kendei K. Péter is diákéveit elevenítette fel az oratóriumról szólva a CD június 7-i bemutatóján a Deák téri gyülekezeti teremben. Akkor a *Jónás és Jézus* egyet jelentett számára azzal az egyházzal, illetve egyházképpel, amelyet szeretett volna maga körül tudni. Gáncs Péter elnök-püspök is az egykori nagytarcsai felvételt emlegette, amely az első lépéseket jelentette a darab népszerűségében.

De *Ocsai Zoltán*, az egyik szerző is nehezen találta a szavakat, amikor arról kellett vallania, miért csak most lett ebből kézzel fogható anyag. Mert Jónás-ként menekültek a feladat elől, tologatták maguk előtt, hogy rászánják magukat: igen, ezt végre össze kell hoznunk, és fogyaszthatóvá kell tennünk.

Idén a konfirmáló gyerekek ezt a CD-t kapták a gyülekezetekben egyhá-zunktól, ajándékként, konfirmációi emlékként. Sokan a Bibliát hiányolták. Ezt a lelkészüktől, gyülekezetüktől és keresztszüleiktől megkaphatták már korábban. Most a CD azonban ajándék volt az egyháztól, igazi hangzó Biblia – ahogyan Gáncs Péter mondta. Tessék kézbe venni, betenni a lejátszóba és hagyni, hogy a zene megérintsen.

A CD-n a korábbi kazettához képest számos meglepetés is lesz. *Blaskó Péter* és *Kubik Anna* színművészek a narrátorok. *Ferenczi György* a krónikás. Van egy új zenei nyitány. A zenekari tagok és a szólisták között is számos új név lesz, hiszen az évek során sokan és sokféleképpen adták elő a szerepeket. Az országos evangélikus könnyűzenei tábor kórusa és a szólisták is változtak.

Egy azonban nem változott: ma is ugyanaz az oratórium lényege és mondanivalója: varjútollal írt dallamra járni a tavasz táncát. Ugye értitek?

■ HORVÁTH-BOLLA ZSUZSANNA
Evangelikus.hu

Az eklézsia

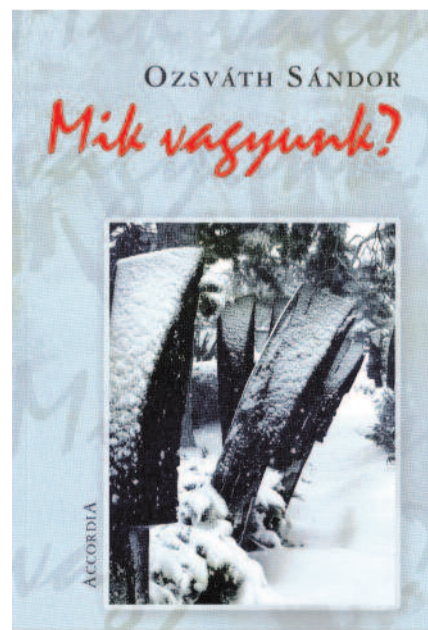
A lakosság felekezeti megoszlása szinte reformáció korabeli: nyolcvan százalékban protestáns, a maradék jobbára római katolikus vagy görög, csak töredéke a két kisegyházé. Két templomuk is van a többségieknek, két önálló gyülekezettel, két lelkésszel. Nyakas kálomisták, parancsra vagy kényszerre még nagy időkben sem hajoltak, s a kurucos tartás ma is jellemzőjük. A kistemplomot a Kádár-éra egyházellenes éveiben építették, torony nélkül, mert azt végképp nem engedélyezte a hatalom, de a helyét jól megalapozták, falát tetőig felhúzták, s amint

rátságos. A hívek zöme idősebb, de feltűnően sok a kisiskolás korú, s igen népes a konfirmandusok köre – velük a KIE-ben foglalkozik a nagytiszteletű úr, miként a gimnazistákkal is.

Bár a templom új, a rend azért a régi: szószékről nézvést balra a férfiak, jobbra a nők s a gyerekek. A mőzessék előtt már elektromos orgona díszel, a lelkészek szükség szerint kántorizálnak, de az istentiszteletet megelőző közönyt ma is a kúrator vezeti, ki évszázados tradíció szerint diktál. E szerepkör még a kálvini őseklézsiai idejéből való, az írástudatlanság korából, mikor a

kántor vagy valamelyik jó hangú literátus atyafi soronként recitálta a dicséretet, mint aztán a gyülekezet szépen kiénekelte. Így zajlik ez mindmáig! Zsoltárreform ide, bibliareform oda, biz' itt a régi módon zengik, andante, hosszsan kitarva a sorvégeket. A hetven felé ballagó kúrator – egyben a mindenkori temetések funérátora, kisebb alkalmakkor a tiszteleteseket is helyettesíti, ha kell – közmegebecsülésnek örvend, s mint mondják, „talentumos” férfiú, pedig csak egyszerű faipari szakmunkás volt.

Vasárnap van, már a biciklitőmegeből látni, hogy bent lehetnek vagy háromszáz, a virágdíszből meg hogy keresztelnek is. Korszakos újítást jelentett be idejövetelekor nagytiszteletű úr: a cigánygyermekket is „szabályosan”, az úrasztalánál kereszteli eztán, a teljes gyülekezet előtt, nem pedig a torony alatti kis szobában, mint előbb – Isten báránykái ők is! Az első két sort ezért tölti meg ma széles rokonság. De az úri imádság még mindig a régi módon szól, ahogyan azt Károli közreadta volt: „Mi Atyánk, ki vagy a mennyekben...”

enyhültebb idők jöttek, azonnal megépítették. Atyánkfa e templomba jár, bár még a régi „fentiben” konfirmált (az orgonát is fújatta olykor, ha a nagyobbak megengedték).

Már vagy húsz éve egy többgyermekes házaspár pásztorolja a két gyülekezetet, közmegelegedésre – a kistemplomban többnyire a tiszteletes asszony szolgál. Szeretik is nagyon, mert szép szavú, jó hangú, ba-

Emléktábla a költő tiszteletére

Az elmúlt hétvége Fehérváron *Weöres Sándorról* szólt. A ragyogó nyári ég, a népes hallgatóság és a tündér óvodások, mindenki nagy költőnket köszöntötte. A Szent István Király Múzeum, ahol 1945–46-ban igazgató volt, június 7-én, pénteken emléktáblát avatott tiszteletére.

A múzeum panteonjába új dombozmű került: *Nagy Benedek* szobrászművész a töprengő és új „kalandokba” vágó költőt ábrázolja, idézve a gyerekeknek írt versét, a *Kutyafülű Aladárt*, amelyet ott vetett papírra.

A második világháborúban az ország nagyon sok gyűjteménye megsérült – szerencsére a székesfehérvári anyag nem, de az intézménynek nem volt vezetője. Így került oda *Weöres Sándor*, munkás hónapokra, hiszen két fontos kiállítást szervezett, és három új kötete is megjelent.

Az ünnepségen a költő megzenésített verseiből *Sebő Ferenc* Kosuth-díjas előadóművész játszott, bizonyítva, hogy a pergő ritmusok, a vidám, zengő sorok nem csak a legkisebbek szívében élnek.

Dr. Demeter Zsófia múzeumigazgató, *dr. Cser-Palkovics András*, a város polgármestere és *Vargha Tamás* államtitkár, a Fejér Megyei Múzeumegyesület elnöke koszorúzása után a közeli Csók István Képtárban folytatódott a pénteki ünnep. A *Weöres Sándor*-emlékülés tudós előadói a hatalmas életmű egy-egy szeletét villantották föl.

Dr. Sebők Melinda *Weöres Sándor* pályakezdéséről beszélt. Formálódó költészete állandóan változott, megújult, csiszolódott. Az előadó Kosztolányi- és Babits-levelekből idézett, egy-egy példával figyelmeztetve, hogy olykor a költő is küszködött versei befejezésével.

Dr. Petőcz András a zeneiséget emelte ki, azt a korai fölismerést, hogy *Weöres* versei számtalan variációs lehetőséget hordoznak. És azt az üzenetet, hogy a költészet művészet is, gyönyörködhet, és a magyar nyelv az egyik legcsodálatosabb, leggazdagabb a világon. *Dr. Kenyeres Zoltán* most megjelent, bővített *Weöres-nagymonográfiáját* ismertette (*a professzorral lapunk június 2-i számában közöltünk interjút*). Szólt az alkotó rendkívüli pályakezdéséről, ragyogó pályáiváról. *Weöres* sokfélesége arra biztat, hogy szabadon válasszuk ki életművéből a nekünk tetszőt. Az alkotás derűje jellemzi nagy költőnk – állapította meg az irodalomtörténész –, a töretlen, rendíthetetlen íráskedv, hogy abban a zsarnoki időben is elmondja igazát: nem reménytelen az élet!

Havas Judit előadóművész, a Petőfi Irodalmi Múzeum munkatársa régi találkozásait idézte föl. A költő gyerekverseit, magának az írónak a kudarcát: cérnahangja miatt kinevették a legkisebbek, de amikor csodazengésű versei megszólaltak, kitavaszkodott az arcuk, a felnőttekkel együtt. És ez ma is igaz: *Weöres Sándor* mindenkié, mindenki szereti, olvassa és halani akarja. Ifjú és öreg szívekben él.

■ – FENYVESI –

Egy fáradt-szép arc

Beszélgetés Móser Zoltán fotóművésszel

► **Vékony, szikár férfi, örök mosollyal az arcán. Nagy hátizsákkal, nem tudni, honnan érkezőben: Bicskéről, ahol lakik, vagy a világ távoli részéből, veszendő értékekkel a képein. Legszívesebben magához ölelné földrészeket, hogy semmi ne vesszen kárba. Nem a pillanatban ragadja meg a lényeg, hanem a pillanatot növeli lényegivé. Hétköznapi kis csodákkal, mert tudja, a halálon nem a halhatatlanság, az élet emelkedik felül.**

Móser Zoltán a hazai fényképezés nagymestere. És fáradhatatlan tanítója, hiszen gazdag albumait remek szövegekkel kíséri. Előszóval, költői idézetekkel. Minden mindent kiegészít, fölérősít, kapcsolatok teremődnek a dolgok között. A fotóművész

A legtöbb munkám úgy épül föl, hogy irodalmi élmény van mögötte. Albumot készítettem *Balassiról, József Attiláról, Nagy Lászlóról, Madách Tragédiájáról* az ő szövegeikkel...

– Akiket lehetett, fölkeresett?

– Sok íróval voltam együtt. Az én

nem tanultunk, amíg egyszer csak egy román kori templom boltívében megláttam valamit. Röviden: megszólítottam. A fotósnak egy darab téglá, egyetlen töredezett kő is rengeteget mond. Egy téglát úgy fényképezni, hogy az egész templomról vagy egy fejezetéről szólnon. Rólam azt is mondják, hogy néprajzi fotós is vagyok. Ebből annyi igaz, hogy ha már valahol ott vagyok, és látok egy régi csúrt, népviseletet, egy különös fejfát egy eldugott falu temetőjében, akkor azt lefényképezem. Ebből is hatalmas anyag gyűlt össze észrevétlenül.

– Kikkel találkozott még az írók közül?

MONTÁZS MÓSER ZOLTÁN FELVÉTELEIBŐL

elénk tárja a sokféleségben felfedezett egységet. Kérdeznek a másodpercek, és válaszolnak az évszázadok.

Közel kétszáz kiállításon mutatta be képeit, több mint ötven könyvben vallott világiáró útjairól, mestereiről,

írókról, művészekről. A *félkör vége* című esszékötetét a budavári Litea könyvesboltban ismerhettük meg. A családi hangulatú est után kérdeztem új munkájáról, az elmúlt évtizedekről, találkozásáról a költővel, *Weöres Sándorral*.

– Én mindig keresek valamit, és mindig mást találok – kezdi az emlékezést. – Így vagyok a fotóval, és így állnak össze a könyveim is. Nagyon bánt, ha valamit nem fejezek be, és csak kéziratban marad, ha marad. Bármilyen különös, egy könyv akkor jó, ha van eleje, közepe és vége. És ez érvényes a kiállításaimra és fotóalbumaimra is. Zenét szerető ember vagyok, és szeretem a szimfóniához hasonlítani a nagyobb munkáimat: egy kupola legyen, elindul valahová, fölmeleg, és a végén valahol megnyugszik.

Azok közé tartozom, akik 1989 előtt a fióknak dolgoztak. Annyit sejtettem, hogy egyszer talán egy albumom meg fog jelenni, és titokban napvilágot is látott: *Vannak utak* címmel, a pannonhalmi bencések támogatásával jelent meg a bicskei nyomdában, ahol még ólombetűvel szedték a szöveget.

Trabantomban majdnem mindenki ült, és én lefényképeztem őket. Soha nem akartam írni, de *László Gyula* professzor megkért, hogy a Szent László-legendákról írjak a gyerekeknek. Tízéveseknek nagyon nehéz jól írni, ahhoz *Kormos Istvánnak, Lázár Ervinnek* kell lenni. Az öt oldalt öt hónapig írtam, azt hittem, soha nem lesz kész. Aztán annyira megszerettem, hogy a szegedi *Kincskeresőben Kodály Zoltánról* elindítottam egy sorozatot.

Középiskolások között voltam huzsonhét évig, az egyetemem tizennégy évig, úgy érzem, az ő hangjukon írok, ahogyan a rádióban is évtizedeken át voltak különféle népzenei műsoraim. Tudtam úgy fogalmazni, hogy más is értse. Ástam, gereblyéztem, ezek voltak a nagy élmények, s gereblyezés közben ráakadtam egy-egy mondatra, fénylő gondolatra, évszázados üzenetekre. Fontosnak érzem azt a sorozatomat a *Magyar Nemzetben*, amelyből most jelenik meg az ötödik kötet. Négy évig ment szép sikerrel, két évig pedig az *Új Emberben*. Harminckét sor, plusz egy kép, ebből ezeröttszáz oldal kerekedett ki, kis magyar középkori művelődéstörténet. Én képeket látok, s ahhoz keresek szövegeket.

– Régóta jár Erdélybe...

– 1968-ban voltam először Erdélyben és Lengyelországban, azóta, amikor csak tehetem, mindig megyek. Csikszeredában van egy kiadó, eddig tíz könyvemet jelentette meg, ők teremtették meg ehhez az anyagi feltételeket. Tanítottam Kolozsvárott is, havonta jártam a mindenre figyelő fiatalokhoz. Amikor a fotók alá nem szabad volt odairni, hogy Erdély, én egy ötven köbcentis motorral jártam be a főbb és ismert helyeket. De gyorsan rájöttem: le kell menni a főútról, és az ismeretlen, középkori Magyarország tárul elé.

Magyar-történelem szakon végeztem, a középkorról szinte semmit

– „A stózi remete”, *Fábry Zoltán* volt az első, *Illyés Gyula* a második, akit fölkerestem. *Jékely Zsoli* bácsiival összebarátkoztam Erdély kapcsán. Egyszer bejött hozzám egyik kora délután *Mészöly Miklós*. Éppen volt nálam fényképezőgép, és két jó képet készítettem, azóta is mindenütt ezt közlik róla. Tudtam, hogy egy helyen születünk, s attól kezdve haláláig sokat voltunk együtt.

Csoóri Sándorhoz, Nemes Nagy Ágneshez, Kormos Pistához gyakran fölugrottam, és ezek nekem nagyon fontos találkozások voltak. Sok kedves emlék fűz Nagy László-kötetemhez is. *Agh Istvánnal* jó barátságban vagyok, vele kerestem föl szülőföldjüket. Édesanyja még élt, de már nem otthon lakott. Most nagy vita van, hogy a házról melyik képet közöljem, mert nekem a romos épület sokkal többet mond, mint az emlékműzeum. Az elárvult ház az alkonyatban szívszorító, a költő versei is erről szólnak.

– *Weöres Sándort* hogyan sikerült lefényképeznie?

– Nehezen jutottam el hozzá. Én azon kevesek közé tartozom, akik már a kezdetkor a legnagyobbak közé sorolták. Ő, teljesen megérdemelten, a Nobel-díjra esélyes volt, *Illyés és Juhász Ferenc* is, de végül egyikük sem kapta meg. A *Kortársban* volt egy sorozat, *Tárgyaim* címmel, ehhez a képeket én készítettem. Így jutottam el *Weöreshöz*, a Törökvesztő úti házba. Kavicsokat adott, karkötőt, amit egy cigány kovács készített, egy szép korpuszt, *Martyn Ferenc* rajzát, látszólag egyszerű dolgokat. Utána sokáig nem találkoztunk; később lehetőség nyílt arra, hogy lefotózzam, de nem tudtam megcsinálni. Olyan meglepetés volt a költő, az élő ember, hogy „megbénultam”. Nekem nem volt kötelező senkit lefényképezni: csak a magam örömeire dolgoztam, de így is összegyűlt közel három ezer íróportrém.

WEÖRES SÁNDOR 100

– *Weöres Sándort* mivel nyerte meg?

– Azt mondtam, beszélgetni jöttem. Éppen kis társaság volt nála, nagyon kedvesen fogadott, és akkor egy sorozatot készítettem. Úgy nem lehet portrét készíteni, hogy az illető nem adja az arcát, nem engedi magát közel. Akkor csak a maszkját fényképezem. *Weöres* nagyszerű társ volt, remek beszélgető, pedig nagyon fárasztó két-három órát társalogni. A fotósnak több helyre kell egyszerre figyelni, s közben nyomogatni a gom-

bot. Szerencsém is volt, mert akiket lencsevégre kaptam, azokkal néhány perc alatt barátként voltam együtt. A költő kis idő múlva már szólt: Zolikám így, Zolikám úgy, és én jó kedvem, fesztelenül dolgozhattam.

– *Milyen ez az idős, fáradt arc?*

– Borzasztó nehéz volt lefényképezni, hiszen egész éjszaka írt és fordított, délután négy órakor kelt föl. Ötkor kijött, akkor már alig volt fény, elbújt egy lyukba, az ő kis szobájába. Alig tudtam elkapni, mert én műfényt nem használok. Ennek ellenére sikerült, és ő is szeretete ezeket a képeket. Másik alkalommal kimentünk az udvarra. Sokkal könnyebb, ha van ott valaki, egy harmadik személy, aki beszélget, kérdez, és én közben dolgozom. Azt mondom mindig, nem kell rögtön fényképezni, egy jó képet kell csinálni. Abban benne legyen az egész ember. Ez a *Weöres-arc* is beszédes, mintha azt mondaná: nézd, ilyen vagyok, sokat dolgoztam, megfáradtam...

Néztem a kis embert, egy örök gyerek ült velem szemben. Alig szólt meg, de akkor mindig valami fontosat közölt. Írtam róla egy tanulmányt, a Petőfi Irodalmi Múzeumban lesz egy műsorunk, amely a népköltészet és *Weöres* gyermekverseinek kapcsolatáról szól. Vajon ez a cérnahangú emberke, aki jól egy nótát se tudott, hogyan bírt ennyi húrton játszani? Senki a magyar irodalomban a nyomába nem léphet. Folyton kérdezem magamtól, másoktól, hogyan lehetett valaki ösztönösen ilyen zseni! Más költők talán töprengtek napokon át, gyöttrődtek, *Weöres Sándorban* megszólalt egy ritmus, és jöttek a hömpölygő sorok, és egyből kész volt egy új költemény. Örök üzenetei: nem reménytelen az élet! És az élet, a történelem drámái között is lehet játszani, egymásra figyelni, egymást segíteni.

■ FENYVESI FÉLIX LAJOS

Üdülhet a lélek is...

Küszöbön a nyár, a testi-lelki feltöltés ideje. A gyermekek és fiatalok a vakációt várják, hogy végre ne kelljen suliba menni; a munkahelyi hajtásban megfáradtak a nyári szabadság tartalmas eltöltését tervezgetik; az idősebbek unokáik gyakoribb, hosszabb látogatására készülnek... Sokan érzik már tagjaikban a fáradságot s azt, hogy mennyire jólesne a pihenés.

Lehetőségeink persze nem egyformák, de igényeink is különbözőek. Van, aki a „délíg alszom” vagy a „végre otthon” programra nevez be, és van, aki utazni készül, túrázásra, wellnessre, Balatonra vágyik. De hányan keresik közülünk tudatosan a lélek felüdülésének lehetőségét is? Azt, hogy egy ifjúsági táborban, csendeshétben, konferencián testvéri közösségben Isten igéje megszólítson, átjárjon, és új emberré tegyen...

A piliscsabai Béthelben június első hétvégéjén a várpalotai evangélikusok gyülekezeti hétvégéjén szolgálhattam. Nem voltunk sokan, de a komoly beszélgetések, a mély lelki tartalom révén megfogalmazódott bennem: milyen jó lenne, ha minél többen meghallanák a hívást, éreznék az igényt az ilyen típusú alkalmakon va-

ló részvételre! És milyen jó lenne, ha mi, akik már gyakorlottak vagyunk ebben, éreznénk a felelősséget mások megszólítására! Hiszen családtagjainknak, ismerőseinknek talán arra van szükségük, hogy bátorítsuk őket egy gyülekezeti vagy országos szervezésű táborba, konferenciára való jelentkezésre.

A várpalotai kis csapatból többen is elmondták: részvételüket annak köszönhetik, aki kitaratóan hívogatta őket, és nem adta fel az első kifogások hallatán. Volt olyan, akit születésnap ajándékként fizetett be a lánya és a kisunokája erre a két napra, amelyet így a három generáció együtt élhetett át; volt olyan, aki nyugdíjas éveit kezdte ezzel a hétvégével, s olyan is, aki a Szentlélek szíveket átforrósító tüzeire vágyott. Egyikünk sem ment haza érintetlenül...

Az említett alkalmon a kapcsolatok volt a téma, amely mindannyiunk számára sok átgondolni-, kibeszélni-, imádkoznivalót kínált, hiszen kapcsolatokban élünk, és ezekben szembeülünk megannyi kudarccal.

A *Tízparancsolat* alapján – *Tóth Attilának* és e sorok írójának szolgálataival – mérleget tettünk különféle élet-helyzeteket, de legfőképpen azt kellett

meglátnunk, hogy akkor kerülünk közelebb egymáshoz, ha az Úrral is szorosabbá válik a kapcsolatunk.

Szeverényi János előadása által a szemléletünk formálódott, például abban, hogy egy személyes konfliktus során nem mindegy, hogy a másik fél tetteit az ő vádlójaként vagy védőjeként értelmezzük. Megtekinítettük a szomszédos egyetem gyönyörű épületeit, de – úgy érzem – e program értékét inkább a hosszú séta közbeni beszélgetések adták. S fontos élmény volt a vetélkedő is, amelyről többen tartottak, de végül egyikük így fogalmazott: „Rég nem nevettem ilyen jóízűt!” Mert ha a hetvennyolc éves *Erzsi* néni csapata az *e* betűvel kezdődő bibliai női neveknél nem gondol az *Erzsebetre*, és az érintettből felszakad a „mindjárt kifekszem...”, nyilván senki sem bírja ki kacagás nélkül. Jó megélni, hogy egy csendeshétvégéhez az úrvacsora során felszakadt könnyek mellett a felszabadult öröm is hozzátartozhat.

Előttünk a nyár, Isten sokféle lehetőséget kínál arra, hogy testünk-lelkünk felüdüljön. Élünk vele, és segítünk mások felüdülését is!

■ HULEJ ENIKŐ

Ön és a munkája – fontosak Istennek

Ön talán olyan ember, aki már sok mindent elért; aki állandóan az elismerések özönét kapja a vállalatától. Akinek méltatják a teljesítményét, akit sokszor előléptettek már, sokszor kiemelték a nevének szakmai összejöveteleken, és több oklevele van, mint amennyi elfér az irodája falán.

Persze lehet az is, hogy Ön nem ilyen. Keményen dolgozik, próbálja a legjobbat nyújtani, de az elismerés elég ritka, ha jut egyáltalán. Legtöbbször inkább ebbe a második kategóriába tartozik.

egyszerű ajtónyitás is gondot okozott a jobb kezemmel – akkor azonnal észrevettem mindkettőt. Az egészséges, működő izületekről nem kell tudomást vennünk.

Vegyünk a zenekar példáját: amikor harmonikus együttséget alkotunk, akkor az egyes hangszerek nem tűnnek ki, hacsak a zenészeknek nem kell szólót játszaniuk. Ha viszont egy szimfónia közepén, amikor nem kellene külön hallanunk, észrevesszük a hegedű vagy a fuvola hangját, akkor tudjuk, hogy valami nem stimmel.

jesítményünkért, akkor is bizonyosak lehetünk abban, hogy fontosak vagyunk a végeredmény, az egész teljesítmény szempontjából. Az emberi szív nem tud a tudó vagy az agy nélkül működni, és ez fordítva is igaz. „Mert ahogyan a test egy... Ha a test csupa szem, hol lenne a hallás? Ha az egész test hallás, hol lenne a szaglás? Márpedig Isten rendezte el a tagokat a testben, egyenként mindegyiket, ahogyan akarta. Így bár sok a tag, de egy a test.” (1Kor 12,12-17-20)

Ismerjük fel, hogy szükségünk

Amíg a „szupersztárok”, a kiemelkedően teljesítők és a felsővezetők kapják az elismerést, sokan a virtuális sötétben robotolnak. Néha talán szomorúan eltöprengünk azon, hogy van-e egyáltalán valami hatása a munkánknak, illetve törődik-e egyáltalán valaki azzal, amit csinálunk. Ilyen időszakokban fontos, hogy egy dologra emlékezzünk: nincs abban semmi szégyellnivaló, ha névtelen hősök vagyunk, akiket senki sem vesz észre. Valójában a névtelen hősök azok, akik miatt a gépezet olajozottan működik.

Volt Önnek valamikor izületi sérülése – kifordult térd, kifecsközött hüvelykujj? Nekem már volt mindkettő. A sérülések előtt sohasem foglalkoztam a bal térdemmel vagy a jobb hüvelykujjammal. Amikor azonban olyan fájdalmat éreztem a térdemben, mintha valaki egy hosszú tűt döfött volna bele, vagy amikor egy

Ez az egyik oka annak, hogy sok ember nem kap túl gyakran figyelmet a munkahelyén. Gyakran úgy végzik a munkájukat, hogy nem irányítják magukra a figyelmet – hacsak nem követnek el hibát, ami meglátszik az összteljesítményen. Az egyik főnököm így fogalmazta ezt meg: ha nem hall semmit felőlem, akkor azt feltételezheti, hogy minden rendben van. Lehet, hogy ez nem túl vigasztaló azok számára, akik időnként bátorításra vágnak, de ez a mai üzleti és szakmai világ valósága. A mondanak így szól: a csikorgó kereket szokták csak megkenni.

Szóval, hogyan is reagáljunk, ha úgy érezzük, hogy nem becsülnek meg vagy alulértékelnek minket? A Bibliában találhatunk néhány javaslatot, hogy mire fókuszáljunk.

Emlékezzünk arra, hogy egy nagyobb egész részei vagyunk. Ha nem emelnek ki minket a példamutató tel-

van egymásra. Ahogy az egész vállalatnak szüksége van a mi hozzájárulásunkra, hasonlóképpen mi is nyerünk mások hozzájárulásából, ezért értékelnünk kell azt. „Jobban boldogul kettő, mint egy, fáradozásuknak szép eredménye van... Ha az egyiket megtámadják, ketten állnak ellen. A harmas fonál nem szakad el egyhamar.” (Préd 4,9-12)

Ébredjünk rá arra, hogy a munkánk fontos, számít Istennek. Hogy újra a zenekar példáját használjam: néha el kell fogadnunk a helyzetet, hogy kizárólag a Karmesternek, egy személyes közönségnek játszunk – Istennek. De ez az, amire igazán szükségünk van. „Amit teszten, jó lélekkel végezzétek úgy, mint az Úrnak, és nem úgy, mint az embereknek, tudván, hogy ti viszonzásul megkapjátok az Úrtól az örökséget.” (Kol 3,23-24)

■ ROBERT J. TAMASY
Forrás: Monday Manna

Mellbedobással

Az utóbbi egy-két hétben, bármerre jártam is, úton-útfélen az a hír került a szemem elé, hogy *Angelina Jolie* eltávolíttatta a melleit. Egy idő után már csak arra tudtam gondolni, hogy egy fiatal, vonzó, sikeres, párkapcsolatban élő amerikai színésznőt és többszörös édesanyát vajon mi készítette erre a lépésre.

Az egyik internetes portál szerint orvosai úgy vélték, nagy volt az esélye annak, hogy édesanyjához – a tizesztendei szenvedés után ötvenhat esztendősen elhunyt *Marceline Bertrandhoz* – hasonlóan előbb-utóbb a most harminchét éves *Jolie* is rákos legyen. Ezért a színésznő úgy döntött, elébe megy a problémának, kettős melleltávolításnak veti alá magát, hogy így csökkentse szervezetében a mellrák kialakulásának esélyét.

Az én szememben a hír lényege voltaképp ez: egy nő fél. Sőt retteg. Annyira, hogy nagy lépésre szánja el magát. Tette visszafordíthatatlan. És bár most (még) teljesen egészséges, nehéz döntést hozott az élete, a jövője, a gyermekei érdekében.

Lelkészi munkám során sajnos többször is volt alkalmam haldoklók betegágya mellett állni. Tehetetlenül néztem szenvedésüket, amelyet a gyilkos kór okozott számukra, és mivel ismertem és szerettem őket, velük szenvedtem én is.

A híradás szerint *Jolie*-t sem kímélte a sors, látnia kellett édes-

anya kínjait, és elhiszem, hogy ez minden bizonytalansággal lehetett számára,

És mégis... Egyre csak az járt a fejemben: vajon hagyhatjuk-e, engedhetjük-e valaha is, hogy ennyire megbénítson minket a félelem...?

Igen, tudom, és tisztában vagyok vele, én könnyen beszélek, hiszen magam nem vagyok érintett, nekem nem kellett keresztülmennem azon, amin neki. És igen, tudom, és tisztában vagyok azzal is, hogy a rettegés nem kér engedélyt, egyszerűen csupán jelen van, és minden egyes pillanatban érezhető.

Épp ezért nem itélem őt el, de megkérdem magamtól: „Én vajon mit tennék egy ilyen helyzetben...?”

Miközben keresem a választ, egyszer csak azt veszem észre, hogy csendben hálát adok azért, hogy bizonyosságot tehetek bárkinek arról, hogy számomra megadatott az erő az ehhez hasonló helyzetek elviseléséhez.

Nem a saját gyarló, emberi erőm, hanem Isten ereje.

Mert tudom – hiszen számtalanszor átéltem már korábban –, hogy közülnk bárki kérheti, és meg is kaphatja ezt az erőt, Isten szeretetének és gondviselésének erejét, amely mindig, minden körülmények között biztos oltalmat jelenthet és jelent is a hozzá fordulónak – életben, halálban és halálfelemlenben egyaránt.

■ GAZDAG ZSUSZANNA

HETI ÚTRAVALÓ

„Az Emberfia azért jött, hogy megkeresse és megtartsa az elvesztett.” (Lk 19,10)

Szentháromság ünnepe után a 3. héten az *Útmutató* reggeli és heti igéiben Isten bűnösöket hív az atyai házba. Kérd őt: „Taníts engem akaratod tennem, mert te vagy Istenem! A te jó lelked vezéreljen az egyenes úton!” (GyLK 774,12) „Jó és igaz az Úr: útbaigazítja a vétkezőket.” (Zsolt 25,8; LK) Jézus meghalt bűneinkért, hogy Istenhez vezessen minket, s bűnösöket fogad magához. Az elvesztett s „nagykorú” gyermekekről szóló példázata nincs befejezve, mert még nem zárult be az atyai ház kapuja. Még „fut az Isten az ember után”, s „ma még lehet, ma még szabad, borulj le a kereszt alatt” (*Füle Lajos*). Ne zárd ki magad az öröklét lakomájából: akár a fiatalabb, akár az idősebb gyermeke vagy, Atyád vár, eléd fut, kérlek: „Ő, jöjj haza!” „Fiam, te mindig velem vagy, és mindenem a tied. Vigadnod és örülnöd kellene, hogy ez a te testvéred meghalt és feltámadott, elvesztett és megtaláltatott.” (Lk 15,31-32) Megbízható Pál szava: „...és teljes elfogadásra méltó, hogy Krisztus Jézus azért jött el a világba, hogy a bűnösöket üdvözítse, akik közül az első én vagyok.” S akik „hisznek benne, és így az örök életre jutnak” (1Tim 1,15,16), azok már most dicsőítik az örökkévalóság királyát. Heti igéinkről írja dr. *Luther*: „Ez Krisztus tiszte: megkeresni és megtartani az elvesztettet. – Ez az én művem és hivatalom. Azért jöttem, hogy halálommal megmentssem az elvesztettet, és megszabadítsam azokat, akik a törvény, ítélet és kárhozattal roskadoznak; hogy a kárhozottak üdvözüljenek.” Jézus így hívja a vámszedő Lévit: „Kövess engem! (...) Nem azért jöttem, hogy az igazakat hívjam, hanem a bűnösöket megtérésre.” (Lk 5,27,32) Mózes Jézus előképe, mert az aranyborjú imádása után közbenjárt a bűnösökért: „Ő, jaj! Igen nagy vétet követett el ez a nép, mert aranyból csinált istent magának. Mégis bocsásd meg vétküket!” (2Móz 32,31-32) Jézus egyelőnyű az Atyával, és szombaton gyógyvíz nélkül adta vissza a 38 éve beteg ember testi-lelki egészségét: „Íme, meggyógyultál, többé ne vétezz, hogy valami rosszabb ne történjék veled.” (Jn 5,14) Ő ma is munkálkodik, s megígérte a követőinek: „...ahol ketten vagy hárman összegyűlnek az én nevében: ott vagyok közöttük.” Ezért testvéri szeretettel kell inteni az ellenünk vétkezőket, s imádkozni értük, mert „ha közületek ketten egyetértetek a földön mindabban, amit kérnek, azt mind megadja nekik az én mennyei Atyám.” (Mt 18,20,19) Júdás megbánta ugyan tettét: „Vétkeztem, mert ártatlan vért ártatlanul el” (Mt 27,4), de a megtérés útját nem találta. Krisztus „örök váltságot szerzett”, és „örökkévaló Lélek által önmagát áldozta fel ártatlanul az Istennek.” (Zsid 9,12,14) Ezért hirdetheti Pál: „Nincs tehát most már semmiféle kárhozottat ítélet azok ellen, akik a Krisztus Jézusban vannak, mivel az élet Lelkének törvénye megszabadított téged Krisztus Jézusban a bűn és a halál törvényétől.” (Róm 8,1-2) Urunk! „Ha Lelked áthat, többé nem árthat / Nékünk sátán, bűn, halál (...) / Ujjong a lelkünk: győzelmet nyertünk. / Nevedben járunk (...) / Hallelujja!” (EÉ 364,2)

■ GARAI ANDRÁS

PALACKPOSTA

Szárnyak nélkül szállni... futva sem lankadni... járva sem fáradni

Terhek alatt roskadozva járunk. Egy tanév lassan a végéhez ér, és a mulasztásaink, kudarcaink, csalódásaink mázsás súlyként nehezednek ránk, meg-megrogyasztva lábainkat. Járástunk lelassul, lehorgasztott fejfel szinte csak dőcögünk, miközben az események továbbra is pörögnek körülöttünk. Szívünk szerint még mi is pörögnénk, de már csak a fejünket kapkodjuk, hogy még hova nem jutottunk el, pedig kellett volna; kivel nem beszéltünk, pedig szüksége lett volna ránk; milyen feladatot hallasztottunk holnapra, pedig a határidő korlátok közé szorítja a holnapokat.

Elfáradtam... A park üres padja hívogat: itt a helyed, nálam megpihenhetsz! A természet ölelésében engedem, hogy a lány júniusi szelőlő megérintse bőrömet. Az égre tekintek, és irigykedve szemlélem a felettem repülő madarakat, ahogy kitárt szárnyaikkal könnyedén siklanak szabadon, korlátok nélkül, felülről szemlélve az életet. Repülni szeretnék én is. Át egy-két napon, néhány nehéz órán és kínos pillanaton. Szárnyalni szabadon, keszkesza gondolataim túl, felülről nézni a világot és átlátni az élénk húzott falakon.

Tekintetem az égről hamarosan a földre szegeződik, hiszen a játszótérre gyermekek töltik meg, s a hangosodó gyermekzsvaj lekötő figyelmemet. Nézem, ahogy a kislányok és kisfiúk kergetőznek, másznak felfelé és csúsznak le, futkároznak és hintáznak. Fáradhatatlanul mozognak, és nem lankadnak egy percre sem, hanem kipirosodott arccal, csillogó szemekkel, gyermeki kacajjal az ajkukon kérélik szüleiket – hosszú órák után is –, hogy még egy kicsit kergetőzhessenek, mászhassanak, csúszhassanak, futkározhassanak. Én is futnék, ha gyermek volnék... Fáradhatatlanul másznék és csúsznék. Öröm lenne az arcomon, gondtalanul élvezném, ha a játszótér csak nekem kínálná lehetőségeit.

Az idő gyorsan elszállt a pihentető szép gondolatok közben, így indulnom kell, mert már várnak rám. Sietős lépéseim közben egy-egy kérdés üt meg: honnan jön az előttem álló feladatokhoz az erő? Honnan lesz bennem még lelkesedés és kitartás a vizsgákhoz? Ki biztat, ha majd már minden emberi akarat elfogyott?

A kapun belépve egy márványtábla fogad, melyen a felirat régóta utat mutat azoknak, akik most az egyszer nem rohannak, hanem felelevenítik a tekintetüket: „*Elfáradnak és ellankadnak az ifjak, még a legkiválóbbak is megbotlanak. De akik az Úrban bíznak, erejük megújul, szárnyra kelnek, mint a sasok, futnak, és nem lankadnak meg, járnak, és nem fáradnak el.*” (Ézs 40,30–31)

■ CSORBÁNÉ FARKAS ZSÓFIA ANNA

Névjegy: Csorbáné Farkas Zsófia Anna

2005 augusztusa óta szolgálunk Győrben férjemmel. Hatodévesként érkeztem a gyülekezetbe, majd lelkesítő szolgálom a Győri Evangélikus Egyházközösségben és a Péterfy Sándor Evangélikus Gimnázium, Általános Iskola és Óvodában kezdtem meg. 2009 óta beiktatott iskolaelkészítést a hitoktatás és a lelkipályozás áldott szolgálatát végzem a gyermekek és családjaik körében. Immáron harmadik éve tanulok szociálpedagógia szakon, hogy a gyermek- és ifjúságvédelem területén is tevékenykedhessek.

tomat a Győri Evangélikus Egyházközösségben és a Péterfy Sándor Evangélikus Gimnázium, Általános Iskola és Óvodában kezdtem meg. 2009 óta beiktatott iskolaelkészítést a hitoktatás és a lelkipályozás áldott szolgálatát végzem a gyermekek és családjaik körében. Immáron harmadik éve tanulok szociálpedagógia szakon, hogy a gyermek- és ifjúságvédelem területén is tevékenykedhessek.

OSZTOZÓ

KAFFogj, csillagozz!

Emlékszel még *Misi mókus kalandjaira*, *Mirr Murr*, a *kandúr* „világfelfedezéseire”, *Leo és Fred* nézetkülönbségeire? A 11. kecskeméti animációs film-fesztivál (KAFF) retrospektív vetítéseinek keretében most újranezheted őket.

A KAFF hivatalos versenyprogramjába százhetvennégy alkotást válogattak be, olyan

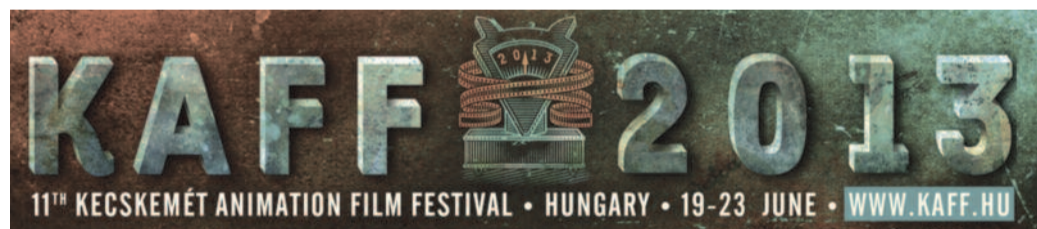
Hazai csemegeként egyhuzamban levetítik a százrészes – és egyébként a híros város rajzfilmstúdiójában készült – *Magyar népmesék* utolsó tízenegy fejezetét.

Lesz kiállítás többek között a tavaly januárban elhunyt grafikus, fotóművész *Farkas Antal Jama* képeiből, *Horváth Mária* rendező báb-

könnyebben eljutnál? Akkor a *Csillagpont* református ifjúsági találkozó a helyed!

Július 23. és 27. között a valamikori mezőgazdasági főiskola épületébe és az azt körülölelő ligetbe várják *Kálmán* mai ifjú követőit – és a kíváncsi lutheránus testvéreket.

Az idei, 6. Csillagpont – „Legyél, aki vagy” mottóval –

rövidfilmeket, tévésorozatrészeket, videoklipeket, alkalmazott animációkat és diákkfilmeket, amelyek munkálatai az elmúlt két évben fejeződtek be, és tulajdonjoguk több mint ötven százaléka magyar.

De június 19. és 23. között nem csak a hazai alkotók mutatkoznak be a közönségnek: a 8. európai animációs játékfilm-fesztivál keretében több, külföldön már jelentős sikert elért egész estés produkció is látható lesz, olyan művek, amelyek jó része itthon csak „itt és most” tekinthető meg – ráadásul ingyen.

A kontinensen kívülről is érkeznek „vendégek”: argentin, tajvani, indiai, vietnami, mongol, kínai, koreai, szingapúri, malajziai animációs filmek.

előadásokhoz készített látványterveiből, díszleteiből és *Cakó Ferenc* báb-, gyurma- és homokanimációs filmterveiből. A világművészeti kérésprogramok keretében a városháza díszudvarán ad koncertet a *Kalácska*, a *Tárkány Művek*, a *Parno Graszt*, valamint *Rutkai Bori* és a *Specko Jedno*.

Bővebb információ: kaff.hu.

Az egyik szemed sír, a másik nevet, hogy idén nincs *Szélrózsa*, van viszont *Köz-ép-pont* erdélyi lutheránus ifjúsági találkozó? (Két hete ugyanitt bővebben is olvashattál róla.) Hiába szervezik a magyarországi fiatalok részvételét, nem tudsz elutazni Sepsi-szentgyörgyre? Mezőtúrra

az identitásra fókuszál. A délelőtti főelőadásokon *ifj. Csomós József*, a Tiszántúli Református Egyházkerület Ifjúsági Missziójának referense három szempontból járja körül a témát: ki vagyok én; ki vagyok a közösségben, hol a helyem a világban; kinek lát Isten, miért teremtett engem? Az elhangzottakat kiscsoportos beszélgetéseken gondolhatják tovább a résztvevők.

Reggeli és esti áhítatok, fórumbeszélgetések, koncertek – például az evangélikus, nemrégiben saját céddel jelentkező *M.I.S.K.A.* is színpadra lép –, sportversenyek, kávéházi és irodalmi programok...

További részletek: csillag.reformatus.hu.

■ JUDIT

Az oldalt szerkesztette: VITÁLIS JUDIT

► A könyvek és az irkák nyugovóra térnek – a tábortól menettfelszerelések pedig újra előkerülnek. Ünnepelesen befejeződik a tanév – és a mögöttünk álló hónapokban szerzett élmények, ismeretek, tapasztalatok iránti hálánknál csak a vakáció kezdete felett érzett örömmünk nagyobb. Izgatottan várjuk, vajon mit tartogat számunkra 2013 nyara... Ezekben a napokban számos gyülekezeti, egyházkerületi, országos gyermek-, konfirmandus- és ifjúsági tábor veszi kezdetét. Alább *Lipták Katalin Gabriella* hittantanárnak, a Magyarországi Evangélikus Egyház Gyermek- és Ifjúsági Osztálya gyermekreferensének sorait olvashatjátok arról, számára mit jelent mások tábortól szerzett élményeit segíteni, gazdagítani. (VI)

Kíséret az úton

– avagy miért jó táboroztatni?

Furcsa érzés fogott el a minap. A közeledő hittantáborba nálam is jelentkezők a diákjaim, kezembe adják a tábordíjat, tőlem kérdeztetik a részleteket. Miért is volt ez furcsa érzés? Mert visszagondoltam nyolc-tíz évvel ezelőtti önmagamra.

Még bőven a gimnázium padjaiban ülve teltek a hétköznapjaim, mit sem sejtve arról, hogy egyszer engem is fognak *Kati* nénihez szólítani, az én nevem is felkerül egy táboroztatást hirdető plakátra, és egyáltalán: hittantanárként felelősséggel kell lennem a rám bízott gyerekek iránt. A 9. osztály elvégzése után jártunk, életem azon pontján, ahol eldől, hogy a jövőben gyerekekkel szeretnék foglalkozni; szeretni őket, formálni őket és olykor „megküzdeni” velük a szó legtisztább, legszeretetteljesebb értelmében. Telekgerendás, 2004 nyara – itt és ekkor kerültem bele abba a vérkeringésbe, amelytől ha akarnék, se tudnék szabadulni. Elkezdtem táboroztatni!

Pedagógusi pályám indulása is innen datálható, bár akkor még csak egy kis csökevény volt a céljaim között – mára már életforma, hivatás lett. Sokszor nehéz, sokszor küzdelmes, de legalább annyi öröm, töltetkezés is, sőt!

Vajon mi minden szükséges ahhoz, hogy valakinek az életében ez megtörténjen? Mi kell, hogy a mai társadalomban egy fiatal megtalálja és megértse önmagát, a világot, a körülötte élő embereket? Erre a kérdésre bizonyára sokan sokféleképpen tudnának válaszolni. Én most saját meggyőződésemet, véleményemet, tapasztalatomat kívánom megosztani a kedves olvasóval arról, hogy mi az egyházi, ha úgy tetszik, az evangélikus táborok, táboroztatás varázsa, hogy miként épülhet a gyermek vagy a segíteni érkező fiatal egy-egy ilyen héten.

Megszólítás, bizalom, elfogadás, szeretetközösség, gon-

doskodás, figyelem, türelem... azaz kíséret az úton!

Egy tavaszi iskolai napon *megszólított* az egyik tanár, hogy volna-e kedvem az általa vezetett gyermektáborban segíteni. Soha addig nem jártam táborban még csak résztvevőként sem, de nagyon jólesett, hogy valaki, aki felnőtt, aki a tanórákról kezdett megismerni – előtte télen kezdtem ifibe járni –, *bizik* bennem, képesnek tart arra, hogy munkatársra legyek, és úgy gondolja, hogy fiatal korom ellenére valamit még én is át tudok adni a kisebbeknek. Belementem hát valami ismeretlenbe – és azóta sem bántam meg. Rengeteg segítséget kaptam a már régóta táboroztató idősebbektől, *elfogadtak* olyannak, amilyen voltam: felelősségteljes, de sokszor makacs, türelmetlen, kissé bizonytalan.

Egy kamasznak nincs is nagyobb ajándék, amelyet kaphat a környezetétől, mint a bizalom és az elfogadás. Talán merész gondolat, hogy ennyire gyakorlatlan fiatal állítunk szolgálatba, mindenesetre saját tapasztalatomból kiindulva igencsak gyümölcsöző. Megtanulhattam, milyen a másira rábízni magam, elfogadni, hogy a tapasztaltabb tudást adnak át, és nem kioktatni akarnak, hogy a kíváncsiság az előmozdítója az Isten-kapcsolatnak és az emberi kapcsolathálóknak.

Ebben az általam megtalált *szeretközösségben* jól érzem magam, az életem részévé vált, és biztosan állíthatom, hogy az Isten rajtuk keresztül formál a mai napig is. Ezekben a táborokban tanultam és tapasztaltam meg az összetartozás, a barátság, az Istenhez tartozás élményét és elengedhetetlenségét, és ide érkezem meg gondolataimban ma is, ha a gondoskodás, a türelem, a figyelem megtanulására gondolok. Itt értettem meg az Isten kegyelmét, a rám bízott emberek

fontosságát, az egymás terheinek hordozását és persze a konfliktusok rendezésének módjait is. Gondoskodtam gyerekekről, megfigyelhettem, ahogy évről évre visszatérnek a táborba, és felnőnek, ahogy én is, és itt indult hittanári elhívásom is.

Persze ezt nem csak ezeken a nyarakon tapasztaltam és tanultam, nem csak akkor formálódott, hiszen élő, hétről hétre erősödő közösség, amire rátaláltam. Akik persze néha küzdenek, akik közt néha adódik nézeteltérés, de mindig látják egymást, kísérik egymást, és szeretik egymást. Gondoskodtak rólam, és ezáltal megtanultam gondoskodni másokról, *figyeltek* rám, és ez segített a másokra való odafigyelés elsajátításában, *türelemmel* álltak mellém, és ez adott példát a türelmem fejlesztéséhez.

Nem állítom, hogy könnyű, hogy egyszerű volt; azt sem, hogy egy-egy hét végére nem voltam hullafáradt, kimerült, de a *közösség ereje* megtartott, és tart azóta is. Talán ez a legfőbb dolog, amely miatt ma is élnek a táboraink, és élniük is kell: közösségben lenni egymással és Istennel, elfogadni és békében lenni önmagammal, másokkal és Istennel.

Minden évben a táborok közeledtével ezek a gondolatok újra és újra átfutnak rajtam, és emlékeztetnek, hogy milyen ajándékban részesültem.

Kívánom minden táborvezetőnek, hogy olyan munkatársakra leljen, akikkel kölcsönös bizalmi kapcsolatban, szeretetközösségben tud együtt dolgozni s ezáltal formálódni mind ő, mind munkatársai. S biztatok minden olyan fiatal, akinek lehetősége adódik, hogy bekapcsolódjon egy táborba akár résztvevőként, akár segítő kézként, ne gondolkodjon, próbálja ki, mert reményesség szerint életre szóló élményben lesz része!

■ LIPTÁK KATALIN GABRIELLA

Dunaszentpál (Zselykepuszta) gátján a kőszegi evangélikus középiskolát képviselő diák önkéntesek

Evangelikus önkéntesek a gáton

► Június 6., csütörtök reggel, nyolc óra. A győri Péterfy Sándor Oktatási Központ udvarán diákok nyüzsögnek, ugyanúgy, mint egy átlagos iskolai napon. De a tanítás szokott rendje felborult. A felsős osztályok egy-egy tanóra helyett átvonulnak a szeretházba, hogy a földszinti helyiségek kiürítésében segídkezzenek, vagy homokzsákokat pakolnak, hogy megerősítsék az evangelikus komplexum védelmét.

Az Insula Lutherana európai viszonylatban egyedülálló épületegyüttese, amely az Öregtemplom és a lelkesi hivatal mellett az evangelikus óvoda, iskola és szeretház intézményét is magába foglalja, most fokozott veszélybe került, mivel a Rába víz-szintjénél mélyebben fekszik. Az iskola alagsorában komoly szivárgásra lehet számítani, de rosszabb esetben a szeretházon földszintjét is – ahol a konyha található – elöntheti a víz. Ezért a tanulók mellett sok helyi és környékbeli segítő is kiveszi a részét a munkából.

Kilenc órákor megélnék az udvar. Autók és kisbuszok hajtának be, amelyek a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület különböző gyülekezeiteiből jövő önkénteseket hozzák. *Mészáros Tamás* egyházkerületi felügyelőnek a kerület levelezőlistáján és a honlapon is közzétett felhívására megmozdultak a gyülekezetek, és mintegy harmincöt segítő jelentkezett. Köztük a répcelakiak, a soproniak és a kőszegi Evangelikus Mezőgazdasági, Kereskedelmi és Informatikai Szakképző Iskola és Kollégium nyolc-tíz fővel képviselteti magát. De csatlakozik hozzájuk az Evangé-

pén fekvő sportpályához. A regisztráció gyors és zökkenőmentes, néhány perc múlva már munkaruhában, gumicsizmával és lapátokkal felszerelve vetik bele magukat a tennivalókba. Irány az árvízvédelmi töltés!

Hamarosan mindenki megtalálja a maga feladatát. Van, aki a homokzsákok utánfutóra való felpakolásában és elszállításában segít, van, aki láncban adogatja a zsákokat, vagy továbbcsúsztatja a vízdaldal alján várakozó munkásoknak, hogy a helyükre tegyék őket.

Mesterházy Balázs, a soproni líceum iskolalelkésze a gát alján állva mértani pontossággal rakosgatja egymásra a homokzsákokat. *Verasztó János* kerületi missziói lelkész a répcelakiakkal lapátol homokot a fehér műanyag zsákokba, hogy legyen elég utánpótlás.

Az idő szinte észrevétlenül telik a nagy munkában, de a fáradtságot alig veszi észre az ember, annyira jó a hangulat. Ismerősök és ismeretlenek, helyiek és idegenek a legnagyobb egyetértésben dolgoznak egymás mellett. A szervezés zökkenőmentes, az étel- és italellátás folyamatos. Szinte óránként feltűnik valaki, aki

tréfásan egy ősz hajú helyi férfi, akinek pólóján a „Nyugdíjas vagyok! ☺” felirat díszel. Valójában a nyúlgát ideiglenes, földből és homokzsákokból álló töltést jelent, amely jelen esetben arra szolgál, hogy a megáradt Duna vizét az ártérként szolgáló szántóföldeken tartsa. A répcelaki önkéntesek csak a gyönyörű búzáat sajnálják...

Folyik a homokzsákok szállítása a nyúlgáthoz, a traktoros már a harmadik fordulónál tart, amikor a töltésre váratlan segítség érkezik. A magyar férfikézilabda-csapat tagjai és edzője is részt vesz a munkában. A töltésen álló tűzoltók, az evangelikus önkéntesek és a sportolók hamarosan összeszokott csapatként adogatják kézzel a homokkal teli zsákokat. A répcelakiak végül annyira belejönnek, hogy már az egész tevékenységet ők irányítják.

A dunántúli kerület gyülekezeiteiből érkezett segítők végül körülbelül este hatig állják a sarat, sőt néhányan még tovább is. Amikor hazaindulnak, magukkal viszik a közösen, összhangban végzett munka élményét és azt az érzést, hogy ők is tettek valamit segítségére szoruló feleba-

likus Hittudományi Egyetem öt hallgatója is.

Hallgatóné Hajnal Judit iskolaigazgató örömmel köszönti, szendvicsekkel és teával fogadja a tettere kész csapatot. Közben *Mészáros Tamás* felveszi a kapcsolatot a katasztrófavédelemmel, hogy megtudja, hol van a legnagyobb szükség a segítségre. Hamarosan kiderül, hogy az illetékesek a győri evangelikus sziget védelmét megfelelőnek ítélik, így a lelkes önkénteseket inkább a Mosoni-Duna mentén épülő töltésekre küldik. Így a kocsisor útra kel Dunaszentpál felé.

Dunaszentpál a Szigetközben, Dunaszeg és Ásványráró között fekszik. A kicsit több mint hétszáz fős község lakói már napok óta dolgoznak a gátakon, mert úgy gondolják, ha őket elárasztja a víz, Győr is úszni fog. A legnagyobb problémát az jelenti, hogy a település határában folyó Mosoni-Dunát az áradó Duna visszaduzzasztotta, megváltoztatva a folyásirányt is. Így a meder egyre jobban megtelik.

A nyugati kerületi önkéntesek tíz óra körül érkeznek meg a falu köze-

szendvicset, meleg ételt, vizet, kávét vagy csokoládét kínál a védekezésben fáradozóknak.

A nap is süt, és a nyári időben a munka szinte csak kellemes testmozgásnak tűnik. Azonban ha az ember időről időre körülnéz, a veszélyt is érzékelnie kell. *Mészáros Tamás* kerületi felügyelő a saját bőrén, illetve gumicsizmáján tapasztalja meg, hogy emelkedik a víz.

– Másfél óra alatt mintegy húsz centiméterrel nőtt a víz szintje. Amíg egy szakaszon végeztük a munkát, az elején még száraz lábbal álltam, de mire végeztünk, vízben volt a gumicsizmám – meséli.

A délután közeledtével még jobban szétszlik az evangelikus csapat. Többen a Mosoni-Duna mentén a töltésen maradnak segíteni, néhányan viszont (többségében répcelakiak) beszállnak a homokzsákok fuvarozásába. Megpakolják egy helyi traktoros utánfutóját, majd elindulnak vele a község másik szélére, ahol az úgynevezett „nyúlgát” építése folyik.

Miért nevezik nyúlgátnak? „Hát azért, mert olyan alacsony, hogy a nyúl is át tudja ugrani” – válaszolja

rátaikért. Nemcsak szavakkal, hanem tettekkel is közvetítették Istennek az ember iránti mentő szeretetét.

Június 8-án, szombaton dél körül a Duna 840 centiméterrel tetőzik Győr-nél, majd lassan apadni kezd. A gátak kitartanak, bár a Péterfy oktatási központ alagsorából folyamatosan, éjjel-nappal szivattyúzni kell a vizet.

A vasárnapra tervezett istentiszteletek közül azonban kettő sajnos elmarad. A győri falusiakat még péntek este kitelepítették, és legkorábban keddi lapzártánkkor térhetnek vissza otthonaikba. Így az ottani evangelikus közösség tagjai nem ünnepelhetik saját templomukban az istentiszteletet. A német nyelvű alkalmat pedig azért kell elhalasztani, mert a Győrben és környékén élő német családok házaik védelmével vannak elfoglalva: sokan közülük a gátak mellett laknak.

Úgy tűnik, Győr és a Szigetköz megúsza a nagyobb katasztrófát – az önkéntes munkára, az adakozásra és az imádságra azonban továbbra is szükség van a Duna mentén.

■ ADÁMI MÁRIA

FELHÍVÁS

Legmagasabb egyházi kitüntetésünket ősszel adjuk át

2007-ben az országos presbitérium megalkotta azt a szabályrendeletet (I/2007. V. 10.), amely az Ordass Lajos-díj és a Prónay Sándor-díj alapításáról és – évente egyszeri – odaítélésének körülményeiről szól. A 2013. évi díjazandók személyére vonatkozóan a kuratórium ajánlásokat vár.

Emlékeztetőül: az Ordass Lajos-díj olyan, feddhetetlen életű, magyar vagy külföldi, felszentelt – akár más felekezetű – személynek ítéhető, aki kiemelkedően sokat tett a magyar evangelikus egyházért. A Prónay Sándor-díj olyan világi személynek vagy intézménynek ítéhető oda, aki vagy amely kiemelkedő szellemi vagy anyagi támogatással áll a Magyarországi Evangelikus Egyház mellett. A díjakat *iff. Szlávics László* szobrász alkotta, velük pénzjutalom nem jár.

Az ajánlásokat – 1500–3000 leütésnyi indoklással – *Zászkaliczky Zsuzsannának*, a kuratórium titkárnak kérjük eljuttatni október 14-ig. Cím: 1085 Budapest, Üllői út 24. vagy zsuzsa.zaszkaliczky@lutheran.hu.

Egyedülálló szülők és gyermekeik konferenciája

A női missziói szolgálat „...de legnagyobb a szeretet” címmel idén ismét megrendezi az egyedülálló szülők és gyermekeik konferenciáját a révfülöpi Ordass Lajos Evangelikus Oktatási Központban július 22–28. között.

Az elmúlt esztendő gyakorlatának megfelelően délelőttönként tematikus munka folyik korosztályos csoportokban. A délutánok szabadok, alkalmat teremtve arra, hogy a szülők nyugodt körülmények közt lehessenek együtt gyermekeikkel. Estéknél – az áhítat után – közös kreatív programok várják a résztvevőket.

A részvételi díj felnőtteknek 25 000 Ft, a tíz év alatti gyermekeknek félár. A női missziói szolgálatnál további támogatás kérhető egyéni elbírálás alapján. Sok szeretettel várjuk a jelentkezéseket június 25-ig a következő címre: MEE Női Missziói Szolgálat, 1085 Budapest, Üllői út 24. vagy a marta.pinter@lutheran.hu e-mail címre. Tel.: 20/824-2791.

Gerence környéki evangelikus gyülekezetek találkozója

Június 23-án, vasárnap 10 és 16 óra között Csikvándon

Program:

- Úrvacsorai istentisztelet az evangelikus templomban (igehirdető: *Kovács László* nemeskoltai lelkész)
- Ebéd
- Bemutatkozik a marcaltői Kmetty György Evangelikus Általános Iskola és Óvoda
- A malomsoki nyugdíjasklub énekkarának és a menyecskek kórusának műsora
- A csikvándi Fehér Akác kórus és citerazenekar műsora
- A takácsi Kenderszer népdalkör műsora
- *Mészáros Tamásnak*, a Nyugati (Dunántúli) Evangelikus Egyházkerület felügyelőjének előadása *Gyülekezeteink jövője, az egyház prioritásai – Mik vagyunk, mivé kéne lennünk?* címmel

Az ebéd utáni programmal párhuzamosan gyermekprogramokat szervezünk.

Mindenkit szeretettel várunk, evangelikusokat és más felekezetűeket egyaránt!

Istentisztelet és szállás a Mátrában

Szeretettel adjuk hírül, hogy a Fébé Evangelikus Diakonisszaegyesület mátrai Názáret-templomában júliusban, augusztusban és szeptemberben minden vasárnap fél 12-kor istentiszteletet tartunk. A templom címe: 3235 Mátrászentimre-Bagolyirtás, Jókai u. 7–9.

Jézus szavával hívunk: „Jöjjetek éhuzzám mindnyájan...”

A templomhoz csatlakozó üdülőrészben turista szintű szállás is van felszerelt konyhával, meleg vizes mosdókkal (hálósákról, takaróról a jelentkezők maguk gondoskodnak). Jó lehetőség sokgyermekes családok, iskolai vagy gyülekezeti ifjúsági csoportok, jó levegőre vágó asztmás gyerekek számára.

A szállás díja: 2000 Ft/fő/nap + idegenforgalmi adó. Gyermekeknek hároméves korig ingyenes, háromtól tízéves korig 1000 Ft/fő/nap. Jelentkezni lehet a febe.egyesulet@lutheran.hu e-mail címen.

Meghívó tanévzáróra

„Adjatok hálát az Úrnak, hívjatók segítségül nevét, hirdessétek tetteit a népek közt!” (Zsolt 105,1)

Az Evangelikus Hittudományi Egyetem június 21-én, pénteken 14.30-kor tartja tanévzáró istentiszteletét és ünnepi ülését a budapest-zuglói evangélikus templomban (Budapest XIV., Lócsei út 32.). Az istentisztelet igehirdetői szolgálatát Szabóné Mátra Marianna végzi.

Ünnepünkre szeretettel meghívjuk.

DR. SZABÓ LAJOS rektor

Az ünnepi ülés rendje: Megnyitás • Rektori beszéd • Diplomaosztás • Doktoravatás • Jubileumi oklevelek átadása • Jelentés a Dr. Sólyom Jenő Alapítványról • Bejelentések, köszöntések • Himnusz.

Közreműködik: dr. Finta Gergely (orgona), az egyetem liturgikusének-szemináriuma, fúvós-együttese Tóth Péter vezetésével, valamint az Agape zenekar. Az énekkart Wulfné dr. Kinczler Zsuzsanna vezényli.

Az offertórium a Dr. Sólyom Jenő Alapítvány javát szolgálja. Ezúton is köszönetet mondunk mindazoknak, akik felajánlásukkal, adományukkal az evangélikus lelkesképzés ügyét támogatták, és kérjük, hogy a jövőben is segítsék ezt a munkát. (Bankszámlaszám: 11714006-20309868.)

Az Evangelikus Élet

2005–2011. évi lapszámai PDF formátumban letölthetők a www.evangelikuselet.hu címről.

KÉTSZÁZÖTVEN ÉVE SZÜLETETT

Berzeviczy Gergely, a közgazdász felügyelő

► A 18. század utolsó és a 19. század első harmadában, amikor Európán végigvonult a felvilágosodás és a reformtörekvések hulláma, hazánkban is egyre többen észrevették, hogy népiünk fejlődése érdekében halaszthatatlanul meg kell oldani a gazdasági, társadalmi, politikai és kulturális problémákat. Ennek az időszaknak kiemelkedő képviselője volt Berzeviczy Gergely, a tudós közgazdász, politikus, a tiszai evangélikus egyházkerület felügyelője.

Berzeviczy Gergely 1763. június 15-én született Kakaslomnicon. Édesapja korán meghalt. Az engedelmes, szerény, szorgalmas, tehetséges kisfiút özvegy édesanyja nevelte. Tanulmányait Késmárkon kezdte meg, majd ugyanott filozófiát, filológiát, jogot, latint és németet tanult. Még 1783-ban megszerezte az ügyvédi oklevelet. A türelmi rendelet a protestánsok számára is lehetővé tette az elhelyezkedést a jogi pályán. A Pesti Királyi Táblán Berzeviczy Gergely volt az első protestáns jurátusok egyike.

Rövid szolgálata után külföldön folytatta tanulmányait.

1784 őszén Göttingenbe ment, amely ebben az időben fejlett iskolaváros volt: egyetemén negyven professzort kilencszáz diák hallgatott. Berzeviczy itt már közgazdaságtani tantárgyakat tanult: kereskedelmi és áruismeretet, statisztikát, politikát, ásványtant, azután római jogot, filozófiát, franciát. Nagy hatással voltak rá Göttingen környékének ipari tepei. Megláthatta az iparosítás eredményeit, de a munkásság mostoha életkörülményeit is. Bejárta Berlint, Magdeburgot. Érdeklődéssel tanulmányozta a herrnhuti gyülekezet életét. Párizsban és Londonban is megfigyelhette a munkásság életét, sorsát.

Három év elteltével érkezett haza. Hivatalnok pályán működött, de 1795-ben a jakobinus mozgalom felszámolása elleni tiltakozásul lemondott állásáról. Hazament kakaslomnici kúriájára gazdálkodni. Feleségül vette rokonát, Berzeviczy Terézt. Há-

zasságukból több gyermek született, de egy fiú kivételével kiskorukban meghaltak.

Berzeviczy szabadkőműves volt. Korának sok magyar, osztrák, német és más nemzetiségű kiemelkedő személyiséggel levelezett. Kakaslomnicról áttekinthette hazánk gazdasági és politikai viszonyait. Még kétszer járt külföldön: 1796 őszén Danzigig, 1807 tavaszán Varsóig utazott. Útközben is sok értékes tapasztalatot szerzett, és feljegyzéseket készített.

Gondolatait hol latinul, hol németül adta közre.

Magyarország kereskedelméről és iparáról (*De commercio et industria Hungariae*, 1797) című munkájában arról írt, hogy nálunk a bor- és dohányfelesleget úgy kellene célszerűen értékesíteni, hogy az egész nemzetnek haszna legyen belőle. Bírálta a Bécsből irányított kereskedelem- és iparpolitikát. A vámrendszer és a közlekedés korabeli formáját elavultnak tartotta.

A parasztk állapotról és természetéről Magyarországon (*De conditione et indole rusticorum in Hungaria*, 1806) című értekezésében a jobbágyrendszer bírálatát adta, ezért az írás csak hosszas huzavona után jelenhetett meg. *Mária Terézia* 1767-ben kiadott úrbéri rendtartásában „szabályozta” ugyan a jobbágyok szolgáltatásait, de az országgyűlés csak 1790-ben fogadta el, ideiglenes érvénnyel. Berzeviczy korában tehát a lakosság többségének helyzete tarthatatlan volt.

Berzeviczy a forradalmi társadalmi mozgalmak helyett az állami vezetők-

tól várta – ám hiába – e kérdésben az emberséges megoldást. Rámutatott, hogy a sokféle teher mellett meg például az újoncozás is egyoldalúan sújtotta a jobbágyokat.

A világkereskedelemtől írt tanulmányában (Pest, 1808) jól látta a magyarországi gazdasági-társadalmi viszonyok országhatáron túli összefüggéseit. A termelés növelése, a kereskedelem fejlesztése eredményezi a bőséget, jólétet.

Következő művében Szepes megye és a tizenhat szepességi város tüzetes közgazdasági leírását adta. Az ország északi vidékének kereskedelme helyes irányítással az egész ország életére nézve hasznos lehet.

A napóleoni háborúk mellett 1811-ben gazdasági válság bénította hazánk gazdasági életét. A közgazdaságról szóló latin nyelvű kéziratát (1819) – valószínűleg szabadelvű tartalma miatt – a könyvbíráló hatóságok egymásnak küldözgették. Nem is jelenhetett meg nyomtatásban. Berzeviczy ebben sürgette az ország természeti adottságaihoz alkalmazott gazdaságpolitikát, amely a lakosság szükségleteit is tekintetbe veszi.

Közgazdaságtudományi munkásságának elismerésül tagjává fogadta a Göttingeni Királyi Tudományos Társaság.

Berzeviczy részt vett az 1791. évi pesti zsinaton. Anyai ágon nagybátyja volt Horváth Imre, Szepes vármegye alispánja, több országgyűlésen követte, a tiszai evangélikus egyházkerület felügyelője. Halála után 1801-ben Berzeviczy lett az egyházkerületi felügyelő. E minőségében az 1804-ben Eperjesen tartott kerületi gyűlésen mondta el első beszédét. Latin nyelven vázolta több mint húsz évre terjedő felügyelői működésének programját. Nevelésügyi kérdésekkel is foglalkozott: előtérbe állította az ember érdeklődési körének, hajlamainak megfelelő szakmai képzést a sokoldalú képzéssel szemben. Mint jogász egyházkerületének „ügyvédje” is volt.

Először ő dolgozta ki egyházunk jogszabálygyűjteményét (1815), amelyet később Eperjesen, majd Nyíregyházán és Miskolcon fogadott el a kerületi gyűlés. Két német és egy latin nyelvű tanulmánya egyházunk életével foglalkozott.

Berzeviczy Gergely 1822. február 23-án hosszú betegség után halt meg Kakaslomnicon. Április 11-én az eperjesi kollégiumban gyászünnepeket tartottak, amelyen Mayer András kollégiumi igazgató, teológiai tanár emlékezett meg róla, négy teológus pedig magyar, német, szlovák, illetve latin nyelven saját ódáját mondta el.

Berzeviczy javasolta a kereskedelemnek az országhatáron túla történő fejlesztését, a nagyobb összegű ipari beruházásokat, látta az export-import jelentőségét. Tollával harcolt a demokratizmusért, de a jobbágyág megszüntetését nem forradalmaktól, hanem a birodalom vezetőitől remélte. A nemzetiségi kérdések megoldásaként a latin nyelvet akarta elfogadtatni a birodalomban. E nézeteivel kortársai között sokszor egyedül maradt, de az utókor tudja, hogy Berzeviczy Gergely időtálló, értékes alkotott.

■ DR. BARCZA BÉLA

Istentiszteleti rend • 2013. június 16.

Szentháromság ünnepe után harmadik vasárnap. Liturgikus szín: zöld.
Lekció: Lk 15,1–10; Ez 1–4,21–24,30–32. Textus: 1Kor 1,27–31. Énekek: 382., 422.

Budavár, I., Bécsi kapu tér de. 9. (úrv.) Bence Imre; de. 10. (német) Johannes Erlbruch; de. 11. (úrv.) Balicza Iván; du. 6. Bence Imre; Fény, II., Húvösvölgyi út 193. de. 9. (úrv.); Sarepta, II., Modori u. 6. de. 3/4 11. Sztojanovics András; Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9. de. fél 10. (úrv.) Fodor Viktor; Csillaghegy–Békásmegyér, III., Mező u. 12. de. 10. (úrv., összegyűlekezés napja) Donáth László; du. 2.; Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér de. 10. Bálintné Varsányi Vilma; Újpest, IV., Lebstock M. u. 36–38. de. 10. Solymár Péter Tamás; Káposztásmegyér, Közösségi Ház, Lóverseny tér 6. du. 4. (missziói alkalom) Solymár Péter Tamás; Deák tér, V., Deák tér 4. de. 9. (úrv.) Gerőfiné dr. Brebovszky Éva; de. 11. (úrv.) Cselovszky Ferenc; du. 6. (orgonazenés áhitat) Smidéliusz Gábor; Fásor, VII., Városligeti fásor 17. de. fél 10. (angol nyelvű, úrv.) Scott Ryll; de. 11. (úrv.); Józsefváros, VIII., Üllői út 24. de. fél 11. (úrv.) Románé Bolba Márta; VIII., Rákóczi út 57/a de. 10. (szlovák, úrv.) Gulácsiné Fabulya Hilda; VIII., Karácsony S. u. 31–33. de. 9. Románé Bolba Márta; Ferencváros, IX., Gát u. 2. (katolikus templom) de. 11. (úrv.) Koczor Tamás; Kőbánya, X., Kápolna u. 14. de. 10. Benkóczy Péter; Kelenföld, XI., Bocskai út 10. de. 8. (úrv.) dr. Blázy Árpád; de. fél 11. (úrv., zenés) dr. Blázy Árpád; du. 6. dr. Blázy Árpádné; XI., Németvölgyi út 138. de. 9. dr. Blázy Árpádné; Budagyöngye, XII., Szilágyi E. fásor 24. de. 9. (úrv.) Balicza Iván; Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17. de. 10. (úrv.) Keczkó Pál; Angyalföld, XIII., Kassák Lajos u. 22. de. 10. Grendorf Péter; Zugló, XIV., Lócsei út 32. de. 11. (úrv.) Tamásy Tamás; XIV., Gyarmat u. 14. de. fél 10. Tamásy Tamás; Pestújhely, XV., Templom tér de. 10. (úrv.) Szabó András; Rákospalota, XV., Régi Főti út 73. (nagytemplom) de. 10. Ponicsán Erzsébet; Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 10–11. de. 10. Börönte Márta; Cinkota, XVI., Rózsavéglő u. 46. de. fél 11. (tanévzáró istentisztelet) Halász Alexandra; Mátyásföld, XVI., Prodám u. 24. de. 9. Halász Alexandra; Rákoshegy, XVII., Tessedik tér de. 9. Nagyné Szeker Éva; Rákoskeresztúr, XVII., Pesti út 111. de. fél 11. Nagyné Szeker Éva; Rákosszaba, XVII., Péceli út 146. de. 9. Kovács Áron; Rákosliget, XVII., Gózon Gy. u. de. 11. Kovács Áron; Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3. de. 10. Győri Gábor; Pestszentimre, XVIII., Rákóczi út 83. (református templom) de. 8. Győri Gábor; Kispest, XIX., Templom tér 1. de. 10. Széll Bulcsú; XIX., Hungária út 37. de. 8. Széll Éva; Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89. de. 10. Győri János Sámuel; Csepel, XXI., Deák tér de. fél 11. Zólyomi Mátyás; Budafok, XXII., Játék u. 16. de. 10. (úrv.) Hokker Zsolt; Soroksár, XXIII., Otthon Közösségi Ház, Sztit u. 112. du. 4. Győri János Sámuelné; Budakeszi, Fő út 155. (gyülekezeti terem) de. fél 10. (úrv.) Ribár János; Budaörs, Szabadság út 75. de. 10. Endreffy Géza.

Összeállította: BALLA MÁRIA

HIRDETÉS

DIGITALSTAND
www.digitalstand.hu

Bárhol vagyok, velem vannak a lapjaim.

WWW.DIGITALSTAND.HU

Olvassa az Evangelikus Élet digitális változatát!

Szívésségbankok

► A közösség építésére, a személyesség erősítésére, az egészség- és környezettudatos, fenntartható élet kialakítására számos alternatív út kínálkozik, melyek valódi megoldást jelenthetnek az (ál)boldogságot, (ál)kényelmet, (ál)gazdagságot ígérő fogyasztói társadalom kihívásaira. Ezek közé tartoznak például a már hazánkban is működő úgynevezett szívésségbankok.

A kezdeményezést – kicsit félrevezető módon – gyakran nevezik kaláka-körnek, cserekörnél is, ám egyik sem fed pontosan a valóságot. Az angol mozaikszo – LETS vagy LETSystem – a *Local Exchange Trade System* elnevezésből ered, és helyi cserekereskedelmi rendszert jelent, de magyarul rövidítve említik KÖR-ként is, közösségi önszolgáltató rendszert értve rajta.

Az első közösséget *Michael Linton* hozta létre Kanadában 1983-ban. Ma már legalább kétezer-hatszáz ilyen rendszer működik a világ több mint ötven országában. A világ különböző tájain működő szívésségbankokat az UNILETS hálózat köti össze.

A szívésségbank lényege az, hogy egy helyi közösség tagjai „szívésségeket” (melyek köre igen tág lehet) cserélnek egymás között, azaz munkát végeznek, szolgáltatnak, adnak és kapnak, azonban mindezt egy érték-mérő segítségével nyilvántartják és elszámolják egymás között. (Hasonló kezdeményezés a *Szívésség közösség*, de itt a „csereket” mindenféle elszámolási eszköz nélkül bonyolítják le.) A tapasztalatok szerint a szívésségek hosszú távon kiegyenlítik egymást, vagyis a rendszer tagjai idővel nagyjából ugyanannyi segítséget kapnak, mint amennyit adnak, azonban nem két ember viszonylatában, hanem a közösség szintjén.

A rendszer azon az elgondoláson alapszik, hogy mindenkinek van olyan tudása, bír olyan képességekkel, amelyek segítséget jelenthetnek mások számára. Az elszámolás alapja rendszerint valamilyen kamatmentes, általában csak virtuálisan létező pénz vagy a munkába befektetett idő, de a közösségek szabadon alakíthatják ki saját elszámolási rendszerüket. Általában egy központi nyilvántartási rendszerben minden tag nyomon követheti saját egyenlegét, illetve a közösségben lezajlott adásvételeket. (A helyi pénz – ettől eltérő módon – általában nyomtatott pénz-

jegy, amellyel csak az adott településen, térségen belül lehet fizetni, élnékvite annak gazdaságát. Általában önkormányzatok hozzák létre, de van példa arra is, hogy vállalkozók vagy civilek bocsátanak ki helyi pénzt.)

A szívésségbankok rendszerint külön erre a célra létrejött helyi közösségek. Bár szigorú minimális létszámot nem lehet meghatározni, annyi azért elmondható, hogy legalább ötven aktív tag szükséges a sikeres működéshez, az ideális létszám pedig néhány száz.

A cserekörok jellemzően városokban szerveződnek, ahol már hiányoznak a szoros rokoni és ismerősi kapcsolatok, kevésbé tudja az ember, hogy kihez forduljon, ha bármire szüksége van, és már nem működik a szívésségekért természetesen rendszerre, mint a kisebb településeken. Mindezek mellett azonban igény mutatkozik a személyességre, amelyet sokkal nehezebb megteremteni egy elidegenedett környezetben. *Zsombok Györgynek*, a Budapesti Talentum Kör egyik elindítójának szavaival élve a szívésségbankokkal „behoznak egy kevés falut a városba”.

Az alapvető célon túl említendő egyéb pozitív hatások is. A rendszer alapja a személyesség, a bizalom, amely ellensúlyozza a modern társadalmakban erőteljesen jelentkező individualizációt és elszigetelődés jelenségét. A tagok megtapasztalhatják, hogy nem maradnak magukra a problémáikkal, a versenyhelyzet helyett az együttműködést gyakorolhatják. A rejtett vagy rég nem használt képességek „kamatoztatása” segíthet például egy munka nélküli időszakban az önbizalom helyreállításában is.

Mindezekon túl azt is elmondhatjuk, hogy a szívésségbank egyfajta biztonságot nyújt a használóknak, hiszen a világgazdasági változásoktól szinte függetlenül képes működni. És természetesen ökológiai szemmel nézve is hasznos, hiszen helyi szinten, hosszú kilométereket megspó-

ÜZENET AZ ARARÁTRÓL

Rovatgazda: Jerabek-Cserepes Csilla
ararat@lutheran.hu

rolva találhatnak gazdára eszközök, de akár friss zöldségek, gyümölcsök is értékesíthetők így.

Magyarországon elsőként a Budapesti Talentum Kör alakult meg 1993-ban Zsombok György vezetésével. 2008-ban négy vállalkozó szellemű fiatal hozta létre a Suska Kört, ahol a központi elszámolás helyett a tagok felelősségén van a hangsúly. A békéscsabai KÖRös KÖR-ben családias vásárnapokat szerveznek, játszóházzal, zenével, főzéssel, ez is jelzi, hogy sokféle módon lehet megélni a közösséget egymással.

Érdekesen egybecsengenek az említett előnyök az egyházunk stratégiájában megfogalmazott, kiemelt célokkal is. Ezek az önkéntesség és a szolidaritás gyakorlása mint „keresztény hitünk legmélyéből fakadó szervezeti fejlesztés”; a személyesség megélése a közösségben; az egyházi munka átalakítása a hálózatosság jegyében, vagyis a gyülekezetek közötti együttműködés keresése és megtanulása, a tapasztalatok és a tudás átadása, amely egyben stabilitást és eredményességet is hozhat a közösségek számára.

Szintén kiemelten fontos érték kell, hogy legyen a teremtett világ tisztelete, megóvása, az élet minősége, amely „nem pusztán környezetvédelmet jelent, hanem felelős viszonyulást a fogyasztás, az életmód, a hagyomány szerepéhez életünkben és az egyház működésében is”. A hivatásteremtés jegyében pedig mindenkit ösztönöznek arra, hogy ki-ki legjobb tudása és tisztessége szerint tegye a dolgát.

Gyülekezeteinkben, egyházi közösségeinkben tehát hatalmas – sokszor kiaknázatlan – erő és kincs rejlik, melyet mennyei Atyánktól kapunk, amellyel elszámolni is neki tartozunk, s melyhez talentumunk szerint hozzátehetünk, különösen most, az árvíz okozta fenyegetettségben. ■ JCsCs

Forrás: www.humusz.hu – Jacsó Enikő *Kisközösségi program című tanulmány*

EVÉL&LEVÉL

Kilencvenedik életében jár a szobrász házaspár

Kilencven éves az idén *Nagy Sándor* szobrászművész. Az ünnepelt az ugyancsak szobrász *Gábor Magdának*, a Deák téri evangélikus gimnázium egykori diákjának férje.

Ahogy ők házaspár lettek, az úgy történt, mint a mesében: a nagy hírű *Gábor István* keramikus egyetlen lánya és a tizenkét gyerekes kőműves

tehetséges fia évfolyamtársakként egymásba szerettek... A szabolcsi Bujban Gábor Magdát Nagy Sándor családja szeretettel fogadta. 1952-ben házasodtak össze. Ennek több mint hatvan éve.

Művészi útjaik különbözők, de a kölcsönös szeretet egyesíti őket. Egymás sikereinek sajátjukként örülnek. (...)

A kilencvenedik születésnapot elsőként a békásmegyeri evangélikus gyülekezet ünnepelte meg – természetesen a Munkácsy Mihály-díjas művész házaspár alkotásaiból rendezett kiállítással. Gábor Magda papírból készített szobrai is megcsodálhatták a jelelvők. (Gábor Magda műveit a

legkülönbözőbb anyagok felhasználásával készíti: fémből, sőt olykor – egyéni módszerrel – cementből.)

A templomi ünnepségre Nagy Sándor sok rokona is eljött a világ több országából, s a közönség filmet is megtekinthetett a művésztől.

A kilencven éves Nagy Sándor tiszteletére a Magyar Építőművészek Szövetsége és a Körömdi Galéria is kiállítást rendezett a szövetség Kós Károly Galériájában, a budapesti Ötpacsirta utca 2.-ben. A „*Kőből szabadult – fából született*” című tárlat június 22-ig tekinthető meg – hétfőtől szombatig – 14 és 18 óra között.

A kiállítást június 4-én *Wehner Tibor* művészettörténész nyitotta meg. Születésnapra köszöntött *Csák Máté* építész, szakíró mondott. Örömmel sorolta fel a házaspár napi tevékenységét. Rendszeresen ma is együtt mennek el műtermükbe, és végzik a munkájukat szinte egész nap.

Kívánjuk, hogy még hosszú időn át folytassák munkálkodásukat mindnyájunk örömére, a magyar művészet hasznára!

DR. BERÉNYI ZSUZSANNA ÁGNES (Budapest)

A csongói önkormányzat a Magyarországi Evangélikus Egyházzal szoros együttműködésben ünnepi istentisztelet keretében emlékezik meg *Weöres Sándor* születésének századik évfordulójáról június 22-én, szombaton 10 órakor a csongói evangélikus templomban. Igét hirdet *dr. Fabiny Tamás* püspök, a liturgiában részt vesz *Rostáné Piri Magda* eszperes és *Nagyné Garas Krisztina* lelkész.

Az istentisztelet zenei szolgáltatói *Gryllus Dániel*, a tatai *Szent Márton kamarakórus Varga Istvánné* vezetésével, valamint *Hajduch-Szomola Patrik* orgonista-kántor. Köszöntőt mond *Baranyai Ernő* polgármester. Az ünnepségre mindenkit szeretettel várnak a szervezők.

Meghívó az EKME nyári konferenciájára

„*En vagyok a világ világossága: aki engem követ, nem jár sötétségben, hanem övé lesz az élet világossága.*” (Jn 8,12)

Az Evangélikus Külmisziói Egyesület (EKME) 2013. évi nyári konferenciáját július 4–7. között rendezi Piliscsabán, a Béthel Evangélikus Misziói Otthonban (2081 Piliscsaba, Széchenyi u. 8–12.). A felnőtt konferenciája csütörtökön 15 órától vasárnap ebéd utánig tart.

A konferencia témája: *Hová tartasz...? – Quo vadis...?*

Szolgáltatók: *Reinhild Schneider* lelkész (Mission EineWelt, Neuendettelsau); Szolgálat más kultúrában • *D. Szabik Imre* ny. püspök: *Hová tartunk...? • Győri János Sámuel* lelkész, *Győri János Sámuelné* lelkész: *Reggeli és esti bibliatanulmány • Dr. Korányi András* docens (Evangélikus Hittudományi Egyetem): *Miszió a 21. században • Bálintné Kis Beáta – Bálint Zoltán*: Hét év hét hónap Kenyában • *Záró istentisztelet*: *D. Szabik Imre* ny. püspök.

Jelentkezni postai úton, telefonon vagy e-mailben lehet az alábbi elérhetőségeken: Evangélikus Külmisziói Egyesület, 1085 Budapest, Üllői út 24. *Szirmai Zoltánné* szervezőtitkár: 20/620-2789, margit.szirmai@lutheran.hu. *B. Pintér Márta* lelkész elnök: 20/824-2791, marta.pinter@lutheran.hu.

Jelentkezési határidő: június 25.

A felnőttprogramokkal párhuzamosan *külmisziói ifjúsági gyermektábor* is szervezünk július 4–9. között. Regisztrálni csütörtökön 12 órától lehet, első étkezés 18 órakor a vacsora. Hazaindulás kedden ebéd után. A tábor lelkései vezetője: *Varsányi Ferenc* lelkész.

Jelentkezni lehet *Gaál János* ifjúságitábor-vezetőnél: 20/824-5541, gaal.janos@gmail.com.

Részvételi díj felnőttek számára (július 4–7.): 11 000 Ft/fő + ágyneműhasználat; az ifjúsági konferencia résztvevői számára (július 4–9.): 3500 Ft/fő/nap, a 10 éven aluliak 50%-ot fizetnek. Részvétel egy-egy napra is lehetséges.

A tábor (vasútívágány-építés miatt) busszal lehet megközelíteni a Budapest Árpád híd buszállomástól Piliscsaba vasútállomásig.

Szeretettel hívunk és várunk minden érdeklődőt.

Az EKME vezetősége

Naprendszer sétány a Népligetben

Kora nyári sétánk – olvasóinknak is jó szívvel ajánlott – helyszíne ezúttal a főváros népszerűségben és infrastruktúrában második számú, ám legnagyobb közparkja, a Népliget. Ott pedig a közel négy évtizede meghatározó csillagászat-népszerűsítő intézmény, a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat Planetáriumának szomszédságában egy gyalogszerrel bejárható kicsinyített Naprendszer-modell, mely kellemes környezetben és jó levegőben árnyas fák közé hívogat.

A *Sétáló Naprendszer* ötletgazdája *Mátis András* planetáriumi szakelőadó és *Pesti László* nyugdíjas főkeresztész volt. Kivitelezésére 2000–2001-ben került sor. Az intézmény melletti gyalogútnál lefektetett indító tábla részletes információkkal szolgál. Tájékoztat arról, hogy a *Sétáló Naprendszer* a valóságosnak tízmilliárdszorosan kicsinyített modellje, amelyben egy méter tízmillió kilométernek felel meg. Az egyes kőlapokról az égitest jele, neve, átmérője, naptávolsága (méterben) és keringési ideje olvasható le. A Nap után a bolygók (plusz

Holdunk és a kisbolygók) sora következik. A kisbolygóállomás négy olyan magyar csillagászt nevesít, akiről aszteroidát neveztek el.

A Szaturnusz mélyen az avar alatt van, így azt nem találjuk. Az időközben „száműzött” Plútó még nagybolygónak számítot, mikor az installáció készült, de a „vigaszdíj” létrehozott törpebolygó kategória repre-

zentánsának eltávolítása komolyan nyilván senkiben nem merül fel. A Világegyetem méretei pedig akkor válnak érthetővé, amikor leolvas-

suk, hogy ha sétánkat folytatnánk, négyezer-egyszáz kilométer megtétele után jutnánk el modellünkben Naprendszerünk legközelebbi csillagához, az Alfa Centaurihoz.

■ REZSABEK NÁNDOR

HÍREK, HIRDETÉSEK

APRÓHIRDETÉSEK

Angol nyelvi tábor Walesben 8–17 éveseknek. Tel.: 20/886-8195, utaremenyhez.hu

Esküvőfotózást vállalok professzionális technikával. Zsolczi Balázs 20/824-4779.

Vetőmagok megbízható forrásból. Nevem a garancia. Vitális = életerős. vitiveto.hu

WWW.MYLUTHER.HU

EVANGÉLIKUS ÉLET. ÉLED?

Meghívó emléktábla-avatásra

A Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Presbitériuma D. dr. Pröhle Károly (1911–2005) egykori lakóházának falán emléktáblát helyez el.

Tisztelettel várjuk arra az alkalomra, melyen a tábla leleplezésére kerül sor június 19-én, szerdán 13 órakor Gáncs Péter elnök-püspök és Pröhle Gergely országos felügyelő szolgálatával. Közreműködik az Evangélikus Hittudományi Egyetem liturgikus kórusa dr. Kinczler Zsuzsanna vezetésével. Az emléktáblát ifj. Szlávics László szobrász tervezte, a kőfaragó munkát Strausz György kivitelezte.

Cím: Budapest XI. ker., Villányi út 38.

Ökumenikus orgonakurzus

A Magyar Egyházzenei Társaság és az Evangélikus Kántorképző Intézet augusztus 21–24. között ökumenikus orgonakurzusokat szervez. Ezzel egy időben megrendezzük az evangélikus kántorok továbbképző tanfolyamát is.

Helyszín: Kántorképző Intézet, 2151 Fót, Berda József u. 3. **Jelentkezési határidő: július 31.** Részletes információk és jelentkezési lap: kantorkepzo.lutheran.hu

1. Augusztus 21–24. Intonációs kurzus Németh Csaba vezetésével. Kipróbálhatjuk az intonációs-készítés módjait az egyszerű formáktól az összetett megoldásokig.

2. Augusztus 22. Improvizációs kurzus Fassang László vezetésével. Idén az óbudai református templom orgonája segít a hangszínek keresésében és a kísérletezésben.

Új nap – új kegyelem

Vasárnap (június 16.)

Mily nagyok az ő jelei, mily hatalmasak csodái! Az ő királysága örök királyság, és uralma megmarad nemzedékről nemzedékre! Dán 3,33 (Lk 15,1–3.11b-32; 1Tim 1,12-17; Zsolt 12) Birodalmak tündöklését és bukását rövid, ám gyorsan változó életünk során is megfigyelhetjük. Hol vannak már gyermekkorunk birodalmi jelszavai? A dübörgve menetelő csizmák, véráztatta kőpönyegek? Ma új plakátok és szlogenek vezetnek a jövő szép új világa felé. Viszont tartós és biztos boldogsága azoknak lesz, akik ebben a kaméleon színű világban meglátják Isten szeretetének fenségét. Ennek leghatalmasabb jelét, a keresztet.

Hétfő (június 17.)

Ámós így válaszolt: Pásztor vagyok én, és független vagyok. De elhívott engem az Úr a nyáj mellől, és ezt mondta nekem az Úr: Menj, és prófétálj népemnek, Izráelnek! Am 7,14–15 (Lk 5,1–10b; Lk 5,27–32; ApCsel 10,1–20) Azt, hogy ki mire alkalmas, Isten tudja a legjobban. Ő, aki megformált és megalkotott. Amiképpen pásztorból, fügetermesztőből próféta lett, halászból Krisztusnak nagyszerű apostola, úgy vagyunk képesek mi is a tanúskodásra. E bennünk szunnyadó lehetőség a Szentlélek hívására vár. Pünkösöd után, testvér: mozdulni, szólani, tenni kell!

Kedd (június 18.)

Gyászomat örömré fordítottad, leoldoztad gyászruhámat, és örömben öltöztetted. Zsolt 30,12 (Lk 13,12–13; 2Móz 32,20–33,1; ApCsel 10,21–33) A nagy nyomorúságok mindig a nagy öröm lehetőségét hordozzák magukban. Ezért jó, ha Istentől kapott kegyelmi időként tekintünk rájuk. Nem panaszkodva, zúgolódva, hanem a jövő reményiségének, áldásának békességében. A nagy lelki mélységeket megjárta ember teljesebb életet él. Jobban értékeli az élet apró rezdüléseit, például a felkelő nap fényét, amely rámosolyog.

Szerda (június 19.)

Adjatok hálát az Úrnak, hívjátok segítségül nevét, hirdessétek tetteit a népek közt! Zsolt 105,1 (ApCsel 20,24; Jn 5,1–16; ApCsel 10,34–48) Isten tetteit meggyőző erővel és hitelesen az képes hirdetni az emberek között, aki folyamatos kapcsolatban van vele. Elismerve hatalmának nagyságát, mindenkor hálás szívvel tanúsítva iránta és kellő alázattal kérve segítségét a legapróbb dolgoktól a jelentős, életünket meghatározó történésekig.

Csütörtök (június 20.)

Jézus Krisztus mondja: „Bizony, mondom néktek, amikor megtették ezeket akárcsak eggyel is a legkisebb atyámfiai közül, velem tették meg.” Mt 25,40 (Zsolt 74,21a; Mt 18,15–20; ApCsel 11,1–18) Amikor a feléd kinyújtott kolduskézben észreveszed a betegségeknek és tengernek parancsoló, a világot egyetlen szavával megteremtő Urat, egyszerre megérted, milyen mélyre hajolt érted az Isten. S mikor ez megrendítő téged, akkor közel jött hozzád Isten országa, és életed fáján sok jó gyümölcsöt fog teremni e felismerés.

Péntek (június 21.)

Nem taszítja el népét az Úr, nem hagyja el örökségét. Zsolt 94,14 (Róm 11,2a; Mt 27,3–10; ApCsel 11,19–30) „Mint jó szülő megvédi / És szánja gyenge gyermekét...” (EÉ 45,2) Isten nem ítél el, mert szeret, és minden új nappal újabb esélyt ad, hogy visszataláljunk hozzá. Isten képtelen megtagadni önmagát, szeretetének lényegét. Ezért a hozzánk való jóságáért Krisztus keresztségében drágán fizetett.

Szombat (június 22.)

Isten nem hagyta magát bizonyosság nélkül, mert jötevők voltak, a mennyből esőt adott nektek és termést hozó időket; bőven adott nektek eledelt és szívbéli örömet. ApCsel 14,17 (Zsolt 65,12a; Róm 8,1–6; ApCsel 12,1–25) Pontosan úgy van, ahogyan Jakab apostol megvallotta: „...minden jó adomány és minden tökéletes ajándék onnan felülről, a világgosság Atyjától száll alá, akiben nincs változás, sem fénynek és árnyéknak váltakozása.” (Jak 1,17) Istent a világban való történések értelmes és figyelmes szemlélésével meg lehet találni, mert benne van ő minden jóban, ami történik velünk. De még az élet apró rezdüléseiben, a sodródó, szélfúttá falezélben is. Hát akkor hogyan volna benne életünk minden rezdülésében!

■ SZARKA ISTVÁN

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Ajánló a rádió és a televízió műsoraiból június 16-ától június 23-áig

VASÁRNAP	HÉTFŐ	KEDD	SZERDA
<p>7.40 / Duna Tv Világ-Nézet Püspökkenyér</p> <p>8.00 / Civil Rádió (Budapest) Lélekhangoló Az Evangélikus Rádiómisszió műsora (civilradio.hu, ismétlés: 22.00)</p> <p>8.30 / Régió Rádió 1485 Lélekhangoló Az Evangélikus Rádiómisszió műsora</p> <p>10.04 / Kossuth rádió Baptista istentisztelet közvetítése Vácról Igét hirdet: Meláth Attila lelkész, a Budapesti Egyházkerület elnöke</p> <p>21.30 / Pax Tv Tanulj velünk! A Szezhlo Gábor Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium</p>	<p>7.35 / Duna Tv Élő egyház (vallási híradó)</p> <p>13.30 / Kossuth rádió Erős vár a mi Istenünk! Az evangélikus egyház félórás műsora</p> <p>13.40 / Duna World Magyar első Az első magyar sakkmeister és sakk-kör</p> <p>14.05 / Kossuth rádió Arcvonások Bognár Borond építész</p> <p>21.10 / Duna Tv A szabadság ára (magyar dokumentumfilm) (30')</p> <p>23.00 / Rádió 17 (Budapest) Lélekhangoló Az Evangélikus Rádiómisszió műsora</p> <p>23.40 / Duna Tv Az utolsó előtti út (magyar ismeretterjesztő sorozat, 2006)</p>	<p>8.40 / Duna Tv Rocklexikon (magyar zenei sorozat)</p> <p>9.15 / M1 Balatoni nyár (magazinműsor)</p> <p>10.00 / Bartók rádió Hang-fogó Bach: János-passió</p> <p>20.00 / Corvinus Rádió Lélekhangoló Az Evangélikus Rádiómisszió műsora (corvinusradio.hu)</p> <p>21.15 / Duna Tv Az öreg hölgy látogatása (német tévéfilm, 2008) (90')</p> <p>22.30 / M2 Lépteid nyomában (olasz film, 2008) (105')</p> <p>22.25 / TV2 Az egyiptomi tanács (olasz-magyar-francia filmdráma, 2002) (132')</p>	<p>13.30 / Kossuth rádió „Tebenned bíztunk eleitől fogva...” A református egyház félórás műsora</p> <p>14.05 / Kossuth rádió Arcvonások Rúzsa Magdi énekes</p> <p>20.50 / Duna World Hitvallók és ügynökök – Az igazság szabadá tesz benneteket... (magyar dokumentumfilm-sorozat)</p> <p>21.15 / Duna Tv Vonzások és választások (francia-olasz játékfilm, 1996) (94')</p> <p>21.20 / Bartók rádió A Weiner-Szász Kamaraszimfonikusok hangversenye Haydn: C-dúr (Alleluja) szimfónia</p>
CSÜTÖRTÖK	PÉNTEK	SZOMBAT	VASÁRNAP
<p>12.25 / Duna World Magyarország története István királysága</p> <p>13.25 / Bartók rádió Pertis Zsuzsa csembalóművész hangversenye Bach: Négy prelúdium és fuga</p> <p>19.50 / Kossuth rádió Esti mese Lázár Ervin meséjét Venczel Vera mondja el</p> <p>20.30 / Duna World Talentum – Eperjes Károly</p> <p>21.15 / Duna Tv Vámmentes házasság (finn-magyar játékfilm, 1980) (96')</p> <p>21.30 / M. Katolikus Rádió A nagy és magas hegy Sík Sándor regényének rádióváltozata</p> <p>23.05 / M2 Barbarossa (olasz történelmi film, 2009)</p>	<p>8.00 / Duna World Magyar történelmi arcképcsarnok Aba Sámuel</p> <p>11.25 / Agnus Rádió Lélekhangoló Az Evangélikus Rádiómisszió műsora (agnusradio.ro)</p> <p>13.35 / Duna World Magyar első Az első magyar atomreaktor</p> <p>14.32 / Kossuth rádió Regényes történelem Bródy Sándor: Rembrandt</p> <p>19.42 / Kossuth rádió Kosztolányi Dezső megzenésített versei a Kaláka együttes előadásában</p> <p>21.50 / M1 MR2 Szimfonik+ a Müpából A Heaven Street Seven együttes koncertje a Művészetek Palotájában</p>	<p>7.50 / Duna Tv Élő egyház (vallási híradó)</p> <p>8.15 / Duna Tv Isten kezében</p> <p>9.30 / Rádió 17 (Budapest) Lélekhangoló Az Evangélikus Rádiómisszió műsora (radio17.hu, ismétlés: 23.00)</p> <p>10.00 / Kossuth rádió Szombat délelőtt (magazinműsor)</p> <p>13.30 / M1 Kerékpártúra (biciklimagazin)</p> <p>15.00 / M1 Weöres 100 – A teljesség felé</p> <p>18.45 / Duna Tv Alfa Rómeo és Júlia (magyar játékfilm, 1968) (92')</p> <p>21.15 / Duna Tv A balek bosszúja (francia játékfilm, 1961) (93')</p>	<p>6.00 / Bartók rádió Muzsikáló reggel Vasárnapi orgonamuzsika</p> <p>8.00 / Civil Rádió (Budapest) Lélekhangoló Az Evangélikus Rádiómisszió műsora (civilradio.hu, ismétlés: 22.00)</p> <p>9.30 / Bartók rádió Musica Sacra Egyházzenei magazin</p> <p>9.30 / Rádió 17 (Budapest) Lélekhangoló Az Evangélikus Rádiómisszió műsora (radio17.hu)</p> <p>10.30 / M1 Református magazin</p> <p>10.55 / M1 Református ifjúsági műsor</p> <p>19.45 / Kossuth rádió Weöres Sándor versei Sebő Ferenc megzenésítésében</p>

Tisztelt Előfizetőink!

Mint arról lapunk impresszumából már értesülhettek, a Luther Kiadó – tekintettel az *Evangelikus Élet* kézbesítésével kapcsolatos sok reklamációra – a május 12-ei lapszámtól terjesztőt váltott. Az átvétel sosem zökkenőmentes, a kezdeti hetekben előfordulhat, hogy a lap késéssel érkezik meg előfizetőinkhez. Az esetleges késedelemért szíves elnézésüket, a kiszámítható menetrend állandóságáig pedig türelmüket kérjük!

Evangelikus Élet®

■ KENDEH K. PÉTER, a Luther Kiadó igazgatója

Evangelikus Élet – A Magyarországi Evangélikus Egyház hetilapja

E-mail: evelet@lutheran.hu. • **EvÉlet on-line:** www.evangelikusélet.hu. • **Hirdetésfelvétel:** hirdetes@evelet.hu.
Előfizetés: elofizetes@evelet.hu. • **Szerkesztőség:** 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-1108, 20/824-5519; fax: 1/486-1195.
Szerkesztőségi titkár (előfizetési és hirdetési ügyek referense): Balla Mária (maria.ballal@lutheran.hu).
Főszerkesztő: T. Pintér Károly (karoly.pinter@lutheran.hu).
Olvasószerkesztő: Dobsonyi Sándor (sandor.dobsonyi@lutheran.hu). **Korrektor:** Fedor Sára (sara.fedor@lutheran.hu).
Tervezőszerkesztő / EvÉlet on-line: Károly György Tamás (evelet@kgyt.hu).
Munkatárs: Kinyik Anita (kinyik.anita@lutheran.hu). **Rovatvezetők:** dr. Ecsedi Zsuzsa – Cantate (ezsu@lutheran.hu), Kende K. Péter – Oratio oecumenica (peter.kendeh@lutheran.hu), Véghelyi Antal – A vasárnap igéje (antal.veghelyi@lutheran.hu). **Szerkesztőbizottság:** Adami Mária, B. Walkó György, dr. Fabiny Tamás, Horváth-Hegyí Áron, Kende K. Péter, Kiss Miklós, Orosz Gábor Viktor, Pröhle Gergely, Radosné Lengyel Anna, T. Pintér Károly.

Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu), 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-5478, 1/486-1228, 20/824-5518; fax: 1/486-1229. **Felelős kiadó:** Kende K. Péter (peter.kendeh@lutheran.hu). **Nyomdai előállítás:** Konsilo Kft. (1022 Budapest, Tapolcsányi u. 6.). Felelős vezető: Nagy Zoltán. **Árusítja a kiadó:** Terjeszti a Magyar Posta Zrt. **Terjesztési ügyekben reklamáció** a Magyar Posta Zrt. Hírlapüzletág ingyenes telefonszámán: +36-80/444-444 és a Luther Kiadónál. • INDEX 25 211, ISSN 0133-1302.

Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj beföldön (illetve Románia és Szlovákia területén) negyed évre 3575 Ft, fél évre 7150 Ft, egy évre 14 300 Ft, európai országba egy évre 48 100 Ft (172 euró), egyéb külföldi országba egy évre 56 320 Ft (201 euró). Csak a minden hónap 15-ig beérkező lemondásokat tudjuk az azt követő hónap elsőjével regisztrálni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság. Beküldött kéziratosokat nem őrizzük meg és nem küldünk vissza. Az adott lapszámba szánt kéziratosokat a megelőző hét csütörtökéig kérjük leadni! A hétfő delutáni lapzártakor kizárólag a hét végi eseményekkel összefüggő (és a szerkesztőséggel előzetesen egyeztetett) írásokat tudjuk figyelembe venni. Az e-mailben küldendő kéziratosokat az evelet@lutheran.hu, a hirdetéseket a hirdetes@evelet.hu címre várjuk.

